

teekäija

november

KRISTLIK AJAKIRI
AASTAST 1904
11.2018
hind 3€
teek.ee

TOOMAS KIVISILD – isa juurde tullakse ka südaööl

- Noppeid minu isa, Uudo Rips'i kirjadest
- Sõbralt Sõbrale ületab Leedu piiri
- Valmis Võidulaulik uues kuues
- Kirjutaja mõtleb lõpuni

Sõbralt Sõbrale Leedu esimese poe asukohaks saab Grandus Supermarket Klaipedas, aadressil Taikos pr. 66A. Foto: Romm Aviste.

▲ Poe igapäevase töötuumiku loovad juhataja ja neli väga erineva taustaga müüjat: kogemusi on raamatupidamises, ettevõtluses ja müügivaldkonnas, lisaks värskust otse koolipingist. Foto: Iren Mõttus.

Sõbralt Sõbrale ületab Leedu piiri

■ Kaspar Nummert, Sõbralt Sõbrale välisprojektide juht

Augustis tähistas Sõbralt Sõbrale kauplustekett 20. sünnipäeva. Kahe aastakümnega on pisikesest keldripoest kasvanud välja ettevõtte, millel on 18 poodi Eesti 14 linnas. Seda kuni 9. novembrini, mil avab ukseid kauplus, mis ei asu ei Eestis ega isegi naaberriigis. Esimene välisriik, kus meie pood avatakse, on Leedu ja asukohaks kaunis merelinn Klaipeda.

Tihe küsimus seejuures on, miks Läti vahele jäi? Lihtne vastus oleks, et Jumala teed on imelised ja seekord viivad need läbi Leedu. Kohalik Sõbralt Sõbrale, nimetame seda edaspidi õige nimega Draugas Draugui, ei ole meie EEKBLi Valduste OÜ, vaid City Church Klaipeda poolt loodud ettevõtte esimene pood, meie esimene tütar-ettevõtte.

Saulius Karosas on kohaliku koguduse pastor ja üks Leedu GLS-liikumise eestvedajaid. Nüüd ka üks Draugas Draugui eestvedajaid. Nähes võimalust panustada sotsiaalsesse ettevõtlusesse, kaasates kohalikku kogudust ja realiseerides oma koguduseliikmete potentsiaali, sai alguse koostöö, mille esimene vili ongi pea valmimas. Ette-ruttavalt võib öelda, et visioon ei ole piirduda ühe poega. Nagu mainitud, on Klaipeda esimene välismaine sihtkoht, kus Jumal andis soodsa pinnase ja õiged inimesed. Ettevõtte eesotsas

on ettevõtluse taustaga koguduseliige Valdas Bajoras. Kauplust asub juhatama Sara Pavlova Makedooniast, kes on kaks aastat teeninud Klaipeda koguduse juures misjonärina.

Makedoonias pidavat olema üks populaarne väljend, katastrofa ehk katastroof, millega olla sobilik kõike kirjeldada. Alustades poega väljaspool Eestit, on tegemist uue väljakutsega. Kultuuriruum, kohalike inimeste ostmisharjumused ja konkurentsiolekord on märksõnad, mis tähistavad valdkondi, millega tuleb Leedus kindlasti kohaneda. Seitsmetunnise autosõidu kaugusel võivad asjad vägagi teisiti olla. Sellele oleme ka tegemiste käigus kinnitust saanud. Kohati on see tekitanud ebakindlust, kas me suudame kõigega hakkama saada. Saan tänutundes öelda, et Jumal on meid eriliselt õnnistanud ja kinkinud õigetel hetkedel õige abi.

Poe planeerimise faas läks tänu mõlemapoolsele põhjalikkusele kiiresti ja suuremate probleemideta. Ehitamiseks olime endale appi palunud paar kohalikku noort. Kui kätte jõudis päev, mil ehitusmaterjali maha laadisime ja tööga alustasime, ei osanud me aga oodata, et oma vabast ajast tuleb meile appi ka kohaliku koguduse ehitusmeister. See tähendas, et tööde juures, mille tege-

misel olime arvestanud oma jõududega, saime piirduda vaid juhiste andmisega. Julgen öelda, et kõigil neljal intensiivsel ehituspäeval kogesime, kuidas on võimalik, et kõik nii kiiresti valmib.

Järgmine kergendustunnet toov hetk oli ehitusfaasi lõpus, kui kohale jõudsid esimesed kaubakoormad ja Eesti tiimil oli aeg tagasi sõita. Sara, kes oli kohale kutsunud kohalikud üliõpilased, jäi vapralt noori juhendama ning juba päev hiljem meie poe töökultuurile omaselt kaup sorteerima ja välja panema. Olin valmis, et meie lahkudes tuleb pidevalt telefoni teel toeks ja juhendajaks olla. Seda aga ei juhtunud. Vastupidi, olen saanud Saralt infot selle kohta, kuidas järjekordsed asjad on tehtud ja pood on üha enam avamisvalmis. Mida ma sellega öelda tahan?

Võib-olla on lugejana raske hoomata, kui palju erinevaid „mutreid ja polte” on ühe poe avamise masinavärgis. Olles ise üks poe avamise eestpoolseid eestvedajaid, on ka minul seda endiselt raske hoomata. Mõnel hetkel oleks inimlikult loomulik tõsta käed üles ja öelda Sara kodumaale omaselt katastrofa ning lükata avamine kaugesse tulevikku. Selle asemel oleme aga näinud, kuidas pealtnäha kaootilistel hetkedel joonistab Jumal kõverate oks-tega sirgeid jooni. Algusest peale on Meelis Kibuspuu öelnud, et ainult tänu Jumalale oleme jõudnud ettevõtte siia, kus oleme. Klaipeda poe avamise lugu on olnud sellele tunnistuseks. Kutsun Sind, armas lugeja, olema osa sellest teekonnast läbi palve ja usun, et Klaipeda on alles meie välismaise loo esimene peatükk. ■

6–9 Mingil hetkel küsisin endalt, et miks see patsidega tüdruk seal trepi peal kõõlub. Ju ma jäin liiga pikalt talle mõtlema. Mõni aeg hiljem leidsime võimalusi kogudusetöös ühiseid asju ette võtta. Kui ma juba ise olin aru saanud, et meie vahel midagi on, tundsin, et on õige ka Külvi vanematega rääkida. Foto: Liisa Kütt.

14–15 Jumal arvestab nende palvetega, kes teenivad teda ja otsivad tema riiki. Jumal otsib neid, kes viiks edasi evangeeliumi valgust oma rahvapõlve seas. Noortel jätkub energiat, tihti on nad koguduse mootoriks. Seepärast tahame nendesse investeerida ja neid õnnistada. Foto: Maria Trešenko.

16–17 Kes veel mäletab, siis mu isa Uudo oli väga vitaalne, tundliku tajuga, säravate silmade, kuldsete käte ja hea südamega töökas mees! Kusjuures eriti hea huumorimeelega, teate küll, selline, kelle suunurgas mängleb naeratus. Ja lisaks oli ta väga sõnakuulelik ka, sest soostus minu nurumise peale laulusõnu kirjutama! Foto: Maarja arhiiv.

SISUKORD

- Esikaanel. Külvi ja Toomas Kivisilla peres on 10 last ja nad on teeninud Tapa koguduses 25 aastat. Foto: Liisa Kütt.
- Tagakaanel. Rändlinnud. Foto: Päivi Palts.

- 2 Sõbralt Sõbrale ületab Leedu piiri **Kaspar Nummert**
- 4 Valmis Võidulaulik uues kuues **Eerik Rahkema**
- 5 Kirjutaja mõtleb lõpuni **Ermo Jürma**
- 6 Toomas Kivisild – isa juurde tullakse ka südaööl
- 10 Eluiga ja igavene elu **Aldo Randmaa**
- 12 Muutused EKB Liidu vaimulaadis, muusikas ja hariduses **Joosep Tammo**
- 14 Vene noorte reis läbi Piibli **Vitali Mararenko**
- 16 Noppeid minu isa, Uudo Rips'i kirjadest **Maarja Vardja**
- 18 Euroopa lootuse sõnum Tallinnas **Peeter Võsu**
- 19 Kas teil on tõelist lootust? **Billy Graham**
- 20 Püha Vaimuga ristimine EKB Liidu kogudustes **Kaur Paldre**
- 22 Mida tähendab olla juht EBFis Sulle isiklikult? **Einike Pilli**
- 24 Juhan Ungru ülistuslaul „Usk/Lootus/Armastus” **Ragne Kivimets**
- 24 Teekäija jõuluajakiri 2018
- 25 Kalender 2019 **Erki Tamm**
- 25 Miks on mõni saanud rikkaks mõistmises? Ristsõna
- 26 Koguduste muusikatööd teenides **Ragne Kivimets**
- 27 Vanamõisas koorus 14 päevateemat **Ermo Jürma**
- 28 Jeesuse Kristuse sõnad igavesest elust

Hilleste koguduse pastor Enno Tuulik ütleb, et nende jumalateenistustel on see üks armastatuid laulikuid, kuigi enamus laulusõnu on neil niigi peas ja südames. Foto: Tarmo Kähr.

Valmis Võidulaulik uues kuues

■ Eerik Rahkema, Haapsalu baptistikogudus

Käesoleval aastal anti uuesti välja laulik „Võidulaulud”. Haapsalu kogudus on kasutanud seda palvekoosolekutel. Sellest lauldes ja seda lehitsedes tajun, kui hästi tunnevad laulusõnade autorid Piiblit ja millised on nende usukogemused.

Oled kindlasti samuti täheldanud, et meil on rikkalik lauluvara. Meie „Vaimulikud laulud” ja „Võidulaulud” kajastavad sügavat usulist arusaamist ja rikkalikku kogemust. Laulude sisu on mitmekesine, näi-

teks: Jumal, Jumala sõna, evangeelne kutse, vaimulik elu ja kasvamine, perekond, vaimulikud talitused, tähtpäevad, surm, igavik.

Eraldi tahaks nimetada laule vaimulikust võitlusest, mis näitavad, et laulude autorid on isiklikult tuttavad uue ja vana loomuse vastasseisuga ning uskliku sisemise arenguga. Selliste laulude olemasolu kinnitab, et nad polnud vaimuliku elu kõrvaltvaatajad, vaid sisemise kasvamise teed kõndivad aktiivsed inimesed.

Laulud on dünaamilised – vanast ja madalast lahti kiskuvad ning kõrgete sihtide poole kandvad. Laulud võivad kõnelda igatsusest ja olla hüüuks Jumala poole, aga nad võivad olla ka kaugemale jõudnute kogemuste kajastuseks ja Jumala töö külluslikkusest kõnelevad laulud – meie juurde tulnud Päästja ja Issanda imelise armu kogemise laulud. Kõik on saanud uueks! Sisurikas elu on alanud, uus jõud on täitnud südame, uued emotsioonid valdavad meeli.

Kui viisid tundmata, võib laulusõnu ka ainult lugeda, et saada osa neis peegelduvast Jumala töö õnnistusest. Sisu, suuna ning jumaliku varustuse oma püüdlustele leiab ja avastab neist lauludest endale igaüks.

Vastse väljaande aluseks on „Võidulaulud” 1938. aasta seitsmes täiendatud trükk. 80 aastat tagasi välja antud kogumiku pani kokku Rootsi misjonär Valdemar Ölvingson (1893–1965).

Laulude sõnade raamatud trükiti nüüd kahes formaadis. Üht on parem kohapeal tarvitada, teine on käepärane kaasaskandmiseks.

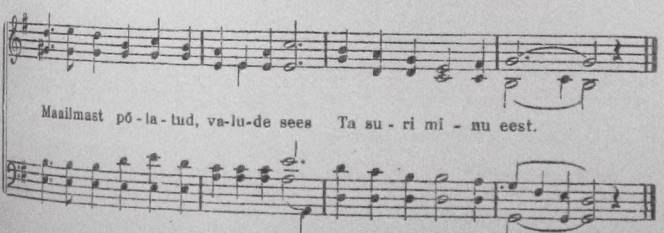
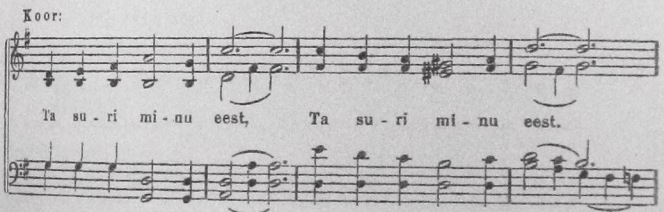
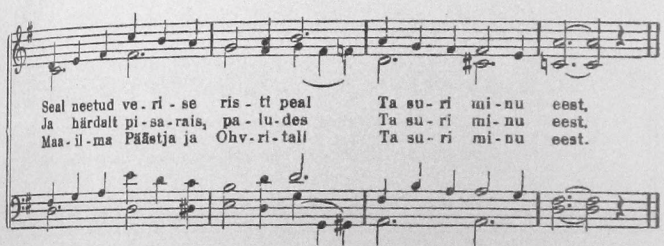
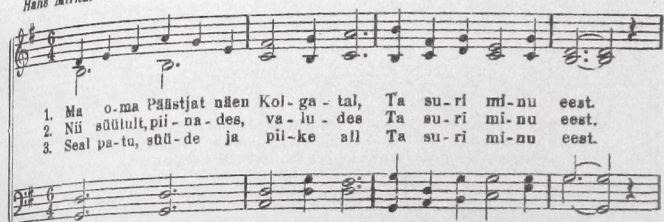
Eraldi raamatuna anti nüüd välja ka noodiraamat (pisut suuremas köites, 154 × 216 mm), kus lauludele on ka noodid, paraku iga sõnade-raamatu laulu (kokku 363) kohta selles nooti siiski veel ei ole.

Võidulaulude uuustrükkide väljandmise initsiaator oli Läänemaa Sutlepa koguduse juhatuse esimees Albert Rebane (80). Raamatu järelsõnas ütleb ta: „Jumalarahva hulgas on evangeeliumi kuulutamine vaimuliku lauluta mõeldamatu. Vaimulik laul on alati olnud ja on usklike võitluse, vabaduse ja võidu väljendaja. See lauluraamat on trükitud, uskudes, et neid laule lauldes võiksid paljud kogeda Jumala suurust ja saaksid suuremat igatsust Püha Vaimu väe järele.” ■

Nr. 108. (237).

Hans Mirka.

Rob. Harkness.

teekäija

teek.ee

11/2018 (304)

ISSN 1736-1605

Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja
Baptistide Koguduste Liidu väljaanne**Peatoimetaja:** Ermo Jürma

Tel 56220045

e-post: ermo@teek.ee

Toimetusrühm:

Märt Saar, Toivo Tänavsuu,

Leho Paldre, Hele-Maria Taimla

Keeletoimetaja: Tiit Palm**Toimetuse aadress:**

Koskla 18, 10615 Tallinn

Tel 6700698

Trükk: AS Rebellis**Kujundaja:** Päivi Palts**TELLIMINE**

- Teekäija kodulehelt: teek.ee
- pangaülekandega: Eesti EKBK Liit, Swedbank
EE732200001120064572
(selgitusse: oma nimi ja aadress, kuhu ajakirja tellitakse)
- EEKBL kantselei: tel 6700698
- koguduste kaudu

Tellimishinnad:

1 aasta (11 numbrit):	25 €
poolaasta (6 numbrit):	14 €
pastori- ja sõbratellimus:	20 €
Skandinaavia, Euroopa:	45 €
Kanada, USA:	60 €

Reklaamihinnad:

	1 lk	½ lk	¼ lk
4 värvi	64 €	42 €	25 €
2 värvi	38 €	22 €	13 €
1 värv	25 €	16 €	10 €

KIRJUTAJA
MÕTLEB LÕPUNI

■ Ermo Jürma, Teekäija peatoimetaja

Seal on
läbimõeldud
laused, ehkki päris
lõppu ei tea keegi
ette.

Enam me ei mäleta tindi kuivamist, kirjapoogna kokkuvoltimist, margi kleepimist ega täpse aadressi otsimist, samuti pole jalgsiteekonda postkastini – kõik need olid etapid, mil oli veel võimalus oma sõnumit peatada. E-maili kirjutades lipsab see mõnikord teele enne, kui päris valmis saab.

Samas on kirjatöid, mille valmimine võtab aastaid. Elame ajal, kus elukes-
tev õpe ongi paljude osa ja milles tuleb kirjutada mitme kooli uurimuslikke lõputöid. Nende puhul peab autor end kurssi viima sellega, mida on samal teemal öelnud eelkäijad, leidma oma selge struktuuri jne. Enne töö esitamist on tehtud selle juures reeglina palju mõttetööd.

Igavikupüha läheduses meenutan aastakümnetetagust unustamatut kogemust Lõuna-Saksamaal Herrnhuti surnuaial. Sealses rahupaigas on mõndagi tähelepanuväärset juba välises plaanis. Pärnaallee raamistatud sektorites puhkavad vennastekoguduse liikmed suremise järjekorras ja nad on maetud eraldi: mehed kesktest ühele, naised teisele poole. Seal ei ole perekonnaplatse. Ühesuurused ja ilustuseta Saksi liivakivist hauakivid sümboliseerivad kõigi inimeste võrdsust surma ja meie Jumala ees.

Veelgi kõnekam kui kalmistu väline

omapära on see, et koguduseliikmed on juba mitu sajandit kirjutanud üles oma elulugusid. Alates 1750. aastast loetakse need ette matusetalitusel. Need elulood sisaldavad vastava isiku tähtsamaid daatumeid, kusjuures põhisisu on kontsentreeritud usulisele arengule. Nende kirjutiste maht ja kvaliteet võivad tugevasti erineda. Umbes kahele A4-suurusele poognale on kirjutatud siiski kavatsusega, et vahest 70 aastaga – nagu Piibel meie päevade mõõtu nimetab – saaks see täis. Samas teab igaüks, et tema laused loetakse ette alles haua kaldal. Nii on seal läbimõeldud laused, ehkki päris lõppu ei tea keegi ette.

See on hindamatu arhiiv – varsti 300 aastat ühe kogukonna katkematut lugu. Erinevate elualade inimeste unistused, plaanid, arusaamised jne.

Interneti-ajastul on osutunud lausa kõrgemaks matemaatikaks, kas ja kuidas saaks kustutada kord mõtlematult lendu lastud sõnu, lauseid, pilte.

Veel tõsisem hetk seisab ees igavikus: „Ja ma nägin surnuid, suuri ja pisikesi, seisvat trooni ees, ning raamatud avati. Teine raamat avati, see on eluraamat. Ja surnute üle mõisteti kohut sedamööda, kuidas raamatuises oli kirjutatud, nende tegude järgi” (Ilm 20:12). ■

Vanavanemate õnnistus tuleb
pärandada lastele ja lastelastele.
Madise ja Mirjami tütre Mirteli
õnnistamine. Foto: Karin-Liis Tambaum.

Toomas Kivisild – isa juurde tullakse ka südaööl

■ Toomas Kivisild, Tapa Elava Usu Kogudus

Olen sündinud ja üles kasvanud Tapal. Nii minu vanemad kui vanavanemad on olnud lihtsad usklikud tööinimesed. Maid ja maju pole nad meile kolmele – mul on kaks nooremat õde – kaasa andnud. Meie pärandiks on terved ja hoolivad peresuhted ning soov teenida kaasa Jumala riigis.

Armsad vanamemmed palvekoos- olekul

Olin tulnud sõjaväest tagasi. Vanad sõbrad olid laiali. Esimest korda tajusin, et nüüd tuleb elus ise otsustada. Ja see hirmutas. Teadsin küll, kust nõu küsida, aga ei tahtnud seda teha. Ühel öhtul kodus olles astusin Jumala ette. Viskasin suitsupaki ahju, panin põlved maha ja palusin andeks oma patud. Ütlesin: Jumal, ma tahan, et sina mu elu juhataksid. Midagi ei juhtunud. Olin aastaid tagasi ka kirikus eestpalvel käinud ja mäletan, kuidas koolivend Georg rõõmust nuttis, kui ta patud andeks sai. Küsisin oma noo-

rema õe käest igaks juhuks, kas ma ikka kõik õigesti tegin. Tema kinnitas takka: tunnistasid, palusid, töotasid – nüüd usu! Ütlesin öhtul isale-emale ka. Nemad olid väga rõõmsad. Paari päeva pärast oli palvekoosolek nädala sees. Endale üllatuseks tahtsin sinna minna. Seal istus rida vanamemmesid, keda ma polnud aastaid näinud. Vaatasin neid seal ja tundsin, kuidas ma neid armastan. See oli midagi üllatavat. Pidin tunnistama endale, et minuga on tõesti midagi juhtunud.

Patsidega tüdruk

Olin just saanud päästetud ja rääkisin oma pastoriga tema kodus tähtsaid võimalikke jutte. Mäletan, kuidas mingil hetkel küsisin endalt, et huvitav, miks see patsidega tüdruk seal trepi peal köölub. Ju ma jäin liiga pikalt talle mõtlema. Mõni aeg hiljem leidsime võimalusi kogudusetöös ühiseid asju ette võtta. Kui ma juba ise olin aru saanud, et meie vahel midagi on, tundsin,

et on õige ka Külvi vanematega rääkida. Võtsin julguse kokku ja ütlesin neile, et ega ma siin teie juures ainult plokkflööti mängimas ei käi...

Aga kõik ei olnudki nii lihtne. Patsidega tüdruk oli alles 15 ja mina 24, kui olime juba omavahel asjad ära rääkinud ja koos Jumala ees selgust otsinud. Aastaid hiljem, kui vahel on arusaamatusi, tõgab Külvi, et ise sa mu selliseks kasvatasid. Kui tuli tema 18. sünnipäev, jalutasime rõõmsalt perekonnaseisuahtide büroosse. Ametnik vaatas meie pabereid ja ütles, et „vara veel, su väljavalitu on alles homme seaduse silmis täiskasvanu”. Vaatas siis kella, ja kuna sulgemiseni oli pool tundi, võttis avaldused vastu ja lubas registreerida järgmise kuupäevaga. Detsembris 1982 me abiellusime.

Nooditundmine on
sama elementaarne
nagu lugemisoskus.

Kui Külvi peale vaheaega, sõrmus sõrmes, kooli läks, arvas 11. klassi juhataja, et pole ikka moraalselt kohane abielunaisel koos lastega koolis käia. Tal tuli lõpetada õhtukoolis. Sellest oli kahju ka, sest ta õppis inglise keele eriklassis.

Esimesed aastad

Elasime oma esimesed aastad Tallinnas Rahumäel. Seal sündis meile neli last. Isaks saamist mäletan selgesti. Tol ajal toimus see kuidagi kaudselt, mingi ajalise nihkega, kui õnnestus telefonitsi uudiseid saada. Praegu seisab abikaasa kõrval, hoiab ta kätt, teise käega salvestab videosse kõik toimuva ja järgmisel hetkel lendab SMS sugulastele-sõpradele. Olin Külvi öösel kiirabiga haiglas se saanud, ise läksin hommikul tööle. Monteerisin Teaduste Akadeemia konstrueerimisbüroos eksimeerlaseid. Ennelõunal tuli äiapapa Dimitri töö juurde, kallistas ja õnnitles poja sündimise puhul.

Kohe peale Madise sündi läks Külvi TPI õhtusesse majandusosakonda õppima. Mina tulin töölt, võtsin beebi, Külvi sõitis Koplisse kooli. Õhtul hilja jõudis tagasi – ja nii päevast päeva. Napilt enne neljanda lapse sündi sai kool lõpetatud.

Kolimine Tapale

Suure pere staatus võimaldas saada Lasnamäele neljatoalise korteri. Mina olin pidevalt seotud Tapa baptistikoguduse tegemistega, Külvi oli enamasti lastega Tallinnas. Samal ajal süvenes südames rahutus. Mul polnud tahtmist Tapal pastoriks hakata. Oli vaid selgus, et Jumal ootab meilt rohkemat kui pühapäeviti koosolekutele jõudmist ja laulmist kammerkooris Gloria, kus sai palju ringi sõidetud, tihti öösiti harjutatud ja salvestatud. Külvi meenutab seda kui perioodi, mil tema osaks oli vaid titelappe ja mehe valgeid särke pesta.

1992. aastal, koos Eesti krooni tulekuga, kolisime Tapale. Külvi tunnistab, et kui see poleks olnud Jumala selge juhtimine, ei oleks ta soostunud kodusest Tallinnast lahkuma. Panime oma asjad minu vanemate garaaži ja hakkasime otsima maja, mida saaks Lasnamäe neljatoalise korteri vastu vahetada. Paari kuu pärast selgus, et me võime kasutada Tapa baptistikoguduse esimese pastori Hillar Paliase poolt enne sõda ehitatud maja, mis viimased 25 aastat oli olnud viinapoeks.

Elustav on tunda, kui keegi sind jutluse ajal pintsakusabast sikutab.

Meie kodus on muusika

Meie kodu on olnud ikka avatud ka laste koolikaaslastele. Polnud haruldane, et lisaks omadele müras siin teist sama palju nende sõpru. Mitmed neist on tunnistanud, et siin oli hea olla. Korraldasime kord kodus mingit pühapäevakooli üritust. Mäletan üht rahutut poissi, kes segas kogu aeg ega lasknud teistel jälgida. Võtsin ta süle. Mõne hetke pärast ta taltus ja istus paigal hulk aega. Mõtlesin hiljem, et võib-olla polnud ta sellist hoolimist oma elus kogenud.

Kõik meie lapsed on käinud muusikakoolis. Olen ikka öelnud, et nooditundmine on sama elementaarne nagu lugemisoskus. Seda hindavad ka lapsed. Külville tuli kord vastu muu-

tilt, kes oli küsinud, kas ta soovib ikka sünnitada. Järgmine arst küsis, kas me soovime väikest kirurgilist protseduuri. Alles kaheksanda lapse puhul ütles ta, et „andke minna, teie saate hakkama”.

Peale viiendat last hakkasime endale tunnistama, et ega me päris harilik perekond ei ole. Me ei mahtunud enam kuidagi Žigulisse, meid ei lastud enam ühe perepiletiga näitustele, tavalised kodumasinad ei tahtnud vastu pidada ja mööblipoes polnud midagi sobilikku. Algas aeg, kus palju asju tuli välja mõelda ja ise teha.

Kõik tavalised pereelu perioodid on suures peres pikaks venitatud ja kattuvad – esimesed lendavad juba pesast välja, viimased pole veel kooligi läinud.

Suur pere on palju isetoimivam kui väike. Kodused toimetused, lapsehoidmised ja koolitööde aitamised antakse vanematelt noorematele sujuvalt edasi. Lapsed on hoolsad. Kümnest seitsme on gümnaasiumi lõpetanud, neist kaks hõbe- ja kolm kuldmedaliga.

◀ Meie esimene julgustükk endid koos jäädvustada (1978). Vana juudi-härrast fotograaf sättis meid armsamini istuma, kui me ise oleks julenud...

sikakooli direktor ja tervitas kuidagi kaastundlikult. Kodu lähedale jõudes sai ema juba eemalt aru, milles asi – hakkajad pillimehed Madis, Tõnis, Juko-Mart ja Evert tegid parajasti bändiproovi.

Suurpere pole päris harilik pere

Kui lapsukesi ikka juurde ja juurde tuli, hakkasid vanavanemad muretseda, kas me saame veel hakkama. Meie jaoks on see olnud nii loomulik. Mäletan, et kord tuli Külvi vihasena naistears-

Isaks olemine on ajaga saanud tahke juurde. Algusaastatel olid need tihti lihtsad varustamisvajadused. Täna tunnen rõõmu sellest, kui juba kodust väljas olev laps helistab ja küsib minu arvamust mõne olukorra kohta. Vahel, kui pere juba magab, tuleb mõni ja ütleb: paps, ma tahaks rääkida. Tean, et need vestlused, mis vahel küll järgmise koolipäeva arvelt toimuvad, on olulise tähendusega.

Kas teenin leiba või Jumalat?

Oleme Tapal juba üle 25 aasta. Olen

▲ Kodune harjutus enne palvelasse 2018. aasta ülestõusmispühade jumalateenistusele minekut. Foto: Erakogu.

kogudusele öelnud, et teil pole pastoriga vedanud. Ta tegeleb palju oma perega ja teiste külastamiseks jääb vähem aega. Samas tunnen erilist rõõmu, et mu lapsed on koguduse töösse kaasatud. Niipea, kui kael on kandmas, on nad järgemööda teeninud pühapäevakoolis, noortetöös ja ülistuses. Minu ametlik pensioniiga on juba mõne kuu kaugusel, seepärast on eriline rõõm noorematest, kes on asiselt öla alla pannud. Priidu ja Mari Ellam ning Aleksandr ja Merje Kravtšuk võtavad järjest vastutust üle. Tore on ka lapsi kirikus jooksmas näha ja kuulda. On nii vahva, kui isa tuleb, laps kaenlas, kantslisse tunnistust ütlema. Ja nii elustav on tunda, kui keegi sind jutluse ajal pintsakusabast sikutab. Kui vahel mõni külastaja selle üle imestab, on hea selgitada, et ega meil siin surnuaed ole.

Kui jumalateenistus muutub rutiinseks, siis pole hea. Jutud on targad ja õiged, laulud on ilusad, kõik on kenasti korra järgi, aga midagi on puudu. Aga kui Jumal on kohal, siis pole miski enam tavaline, ka mitte armsa kaas-kristlase käepigistus.

Olen tänuvõlglane oma vanematele

Olen rohkem kui korra öelnud Jumalale: ma ei ole kuidagi väärt, et sa mind oled hoidnud, olen asju valesti teinud.

Ja Jumal on vastanud: tänu sinu vanemate ja vanavanemate palvetele. Oma isa matsin kümne aasta eest jõulude ajal. Emakene sai just 90aastaseks ja on jätkuvalt minu kõige ustavam eestpalvetaja. Jumal on talle tervist ja elutarkust jaganud. Sõidab iga pühapäev jalgrattaga kirikusse, saab oma toimetustega hakkama, surfab internetis ja skaibib tütreaga, kes elab Hollandis. Tuleb ja küsib ikka: pojake, kuidas sa hakkama saad? Kas teil on abi vaja, mul on kirsturaha kõrvalt veel tuhat üle? Eestpalveteenistus laieneb tal jätkuvalt: 3 last, 20 lapselast ja 13 lapselapselast.

Jumal annab lootuse

2000. aastal diagnoositi mul kopsuvähk. See pani hindama asju, mida varem polnud aega märgata. Nägin äkki, missugune on tõeline usk. Käisin Olevistes eestpalvel. Seal oli mingi suurem üritus, minu eest palvetasid vennad nii Eestist kui välismaalt. Ühed tulid ligi ja avaldasid kaastunnet ning lubasid mu eest palvetada. Teised pöördusid vaikselt kõrvale, sest ei osanud kohe midagi öelda. Siis astus mu kõrvale vend Erki Kranig ja ütles: „Toomas, nüüd on niimoodi: Pane kogu oma lootus Jumala peale, tema on vägev kõigeks!” Igal sünnipäevahommikul kuulsin telefonis tema madalat,

natuke kähisevat häält õnnistust soovimas. Ta tegi seda oma surmani.

Samal aastal sain DOMATA Piiblikoolis julgustava kogemuse. Külvi ootas kaheksandat last. Oli tavaline hommik, alustati ülistuslauludega. Nägin avasilmi enda ees teismelist noormeest ja tunnetasin, et ta on mu poeg Joosep. Mõni aeg hiljem ultraheliuuringut tehes küsis arst, kas tahame teada, keda meil on oodata. Saime talle vastata, et me juba teame.

Üheksa aasta pärast oli järgmine töösiine peatuspunkt minu elus. Olin sama kirurgi ees. Meie eelmine jutuaamine oli tal meeles ja ta küsis kohe, kas ma ikka veel lootan Jumalale. Ütlesin, et ikka lootan. Peale operatsiooni küsis anestezioloog: „Kes te selline olete, et üle Eesti teie eest palvetatakse?”

Usk katsuti läbi

Sel ajal, kui mina haiglas lebasin, valmistas mu tütar Liisa abielluma. Ta soovis, et mina teda altari ette viiksin. Lubasin teha kõik, mis minu võimuses. Voolikud olid mul juba ribide vahelt välja võetud ja harjutasin kõndimist. Küsisin arstilt, kas ma võiks homme mõneks tunniks jalutama minna, mul vaja tütar paari panna. Ta keeldus kategooriliselt. Heitsin tagasi voodisse ja ütlesin endale, et ma vähemalt proo-

visin. Võtsin kätte John Eldredge'i raamatu ja lugesin edasi: „...mõned mehed, kui nad on võitluses lüüa saanud, loobuvad edaspidi võitlemast...” Küsisin endalt, kas minagi olen siis selline mees.

Pidasin natuke aru ja küsisin luba vanemõe käest. Küllap ta mõistis, et selle haigla patsientidele on mõni kohutamine olulisem kui elada jäänud kuud. Ta andis mulle kaasa topeltportsu valuvaigisteid ja soovitas mitte palju viina võtta. Lubasin nõuandeid arvestada ja õhtuks tagasi olla. Oli ikka hea tunne küll Tapal kirikus tütre kõrval altari ette jalutada.

See valus vai minu ihus on ikka väga armas ka. Selliseid vaimulikke otsinguid ja oma usu tegelikku praktiseerimist, mida see kaasa tõi, ilma karjuva vajaduseta ette ei võta.

Suhtlemine teistega

Suur pere tähendab suurt peresõltuvust. Tähendab ka, et nii kergesti kodunt välja ei pääse. Võib-olla on see ettekääne, millega varjan enda omaette

nokitsemist nautivat iseloomu. Külvi tunnistab samuti, et aastatepikkuse kodusolemisega oli ta kaotanud kõik sõbrannad. Nüüd õpetab ta koolis inglise keelt ja majandust ning teenib kaks korda rohkem kui ta pastorist abikaasast. Muutunud on ka kodune tööjaotus: tihti tuleb perele lõunat valmistada isal.

Perega oleme korduvalt kogenud meie koguduste liidu abistavat kätt, kelle vahendusel saime oma praeguse kodu omanikeks. Valduste OÜ on aidanud maja remondiks materjale osta. Vendade-õdede veel suurem pere pani kokku summa, millega saime jälle rattad alla.

Alati, kui keegi hakkab rääkima pensionisammastest, tuleb meelde: „Vaata, lapsed on pärisosa Issandalt...” (Ps 127:3).

Mõeldes sellele, mida tahaksin oma lastele kaasa anda, mõistan, kui oluline on iseloomu kujunemine. Vaadates tagasi oma isale ja vanaisadele, näen seal mustrit, milles tunnen ära tuttavaid jooni. Näen, mis seal on, ja ka seda, mida pole. ■

Madis Kivisild:

Minu arvates on erakordne Jumala arm, et kõik mu õed ja vennad armastavad Jumalat, kuigi meid on nii palju. On väiksemaid peresid, kus nii mõnigi on valinud teise tee.

Isaks olemise juures tundub kõige suurem väljakutse elada nii, et mu lapsed tahaksid päriselt järgida Jeesust. See hõlmab palju rohkem minu elus, kui ma isegi tean. Usun, et see nõuab vähemalt seda, et minu enda suhe Jumalaga ning mu perega oleks alati ehtne ja lähedane.

Mu vanemad pole kuulsad jumalasulased ega imetegijad, aga nad on alati olnud minu jaoks olemas ning ma olen saanud neile pihtida oma kõige raskemaid patte ja ikka olla mõistetud ja vastu võetud.

Mitmed asjad on mul läinud isaga sarnaselt. Näiteks, mu abikaasa on minust samuti üheksa aastat noorem. Ka minul läks kohati ilmselgetes oludes aega, et mõista, kelle Jumal mulle naiseks tahab anda. Ka minul pole ambitsiooni saada pastoriks, kuigi Jumala usaldamise märgiks luban tal selle üle otsustada. ■

„Kes te selline olete, et üle Eesti teie eest palvetatakse?”

▲ Helga Kivisild 90 (järeltulijaid pisut vähem), aga juubilaril eestpalvelaste nimekiri pikeneb iga aastaga. Foto: Madis Kivisild.

Eluiga ja igavene elu

■ Aldo Randmaa, Valkla koguduse pastor

Me võime olla kindlad,
et taevased eluasemed
meile igati sobivad.

Igavikupühal mõtleme neile armsatele inimestele, keda me oleme tundnud ja kes on lahkunud siit maisest elust, et olla Jumala juures. Igaühel meist on selliseid inimesi kas oma perekonnast või kogudusest. Nemad on läinud sinna, kus ei ole enam kahtlusi, kus ei ole ebamäärasust, kus ei ole kartusi, kus ei ole nuttu... Päris kõike me ei tea selle kohta, mis on taevas.

Me teame aga, et Jeesus on läinud valmistama meile eluasemeid Jumala juurde. „Minu Isa majas on palju eluasemeid. Kui see nõnda ei oleks, kas ma siis oleksin teile öelnud, et ma lähen teile aset valmistama? Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid kaasa enese juurde, et teiegi oleksite seal, kus olen mina” (Jh 14:2–3).

Kui Peetrus, Jaakobus ja Johannes olid koos Jeesusega kõrgel mäel ja nad nägid Moosest ja Eelijat Jeesusega rääkimas (Lk 9:28–36), tuli Peetrus korraga mõttele, et nemad, jüngrid, võiksid ehitada neile taevastele isikutele lehtmajad (onnid). Luukas sedastab, et Peetrus ei teadnud ega taibanud ise ka päris hästi, mida ütles. Ilmselt polnud ta mõte kõige parem. Aga selle ajendiks oli tunne, et siin üleval, maistest muredest kõrgemal, on koos Jeesuse, Moosese ja Eelijaga hea olla. See tundus kui taeva eelmaits.

Peetrus ei saanud ehitada oma Issandale okstest onni, aga Jeesus ehitas eluasemed kõigile oma üheteistkümnele jüngrile. (Juudas valis hukatuse tee.)

Ja Jeesus ehitab eluaseme ka meile igaühele. Tõenäoliselt ei kasuta ta selleks saagi, kirvest, haamrit ega naelu, nagu maises elus koos kasuisa Joosepiga ehitustööd tehes.

Me ei tea, mis laadi on need eluasemed: kas individuaalmajad või sellised, kus sõbrad koos elavad. Küllap võivad meie ettekujutused maapealsetest majadest luua meile päris vale pildi sellest, mis on taevas. Aga me võime olla kindlad, et need eluasemed meile igati sobivad. Kui me maa peal elame majades, mida inimesed on ehitanud inimestele, siis vastavad need üsna hästi meie vajadustele, sest inimesed teavad oma vajadusi. Siiski on maja püstitamisel määrav osa kasutatavatel materjalidel ja ajal, mis kulub ehitamiseks. Jumal aga ei ole piiratud aine ega ajaga ning inimese Loojana tunneb ta meie vajadusi veelgi paremini. Ja kui mitte muidu, siis Jeesus teab täpselt, mida me vajame – ta on kogenud kõike inimlikku oma nahal.

UKS ÜHENDAB JA LAHUTAB

Ainus võimalus neisse elamuisse sisenemiseks on Jeesuse kaudu. „Mina olen uks. Kes iganes läheb sisse minu kaudu, see pääseb ning käib sisse ja välja ning leiab karjamaad” (Jh 10:9).

Uks peab olema igal majal. Jeesuse võrdumise endast kui heast karjast tähistab uks meie mõistes pigem karjavärvat. Uks ja värv on sarnased objektid. Mõlema kohta ütleb „Eesti

keele seletav sõnaraamat”, et see on seinas olev, sisse- ja väljapääsu võimaldav tarind. Uks ühendab ja eraldab. Uks on koht, mille lävel hiljemalt tuleb otsustada, kas minna sisse või jääda välja. See on üleminekupunkt ühest keskkonnast teise. Jeesuse pildis võimaldab see lammaste üleminekut sinna, kus nende jaoks on piisavalt toitu, kus neid kaitsevad tara ja karjane, kus neil on elu ja küllus (Jh 10:10).

Uksest sisenemise otsus tuleb teha hiljemalt ukselävel, aga soovitatavalt enne seda. Elu näitelavalt väljuma peame surmaukse kaudu kõik. Kellel seisab see ees varem, kellel hiljem. Eesti keskmine eluiga on praegu 77–78 aastat. Seda tundub olevat päris palju. Umbes 28 200 päeva. Siiski pole see keskmine meile kellelegi tagatud. Inimese elu on tohutult habras ja meie elu lakkamiseks piisab väga vähesest.

„Aga kes teie seast suudab muretsemisega oma elule ühe küünrangi juurde lisada?” küsib Jeesus mäejutluses (Mt 7:27). Muretsemise ja närveerimisega ei saa kindlasti keegi oma elu pikendada, kuigi oma eluviisiga saame pikendada oodatavat eluiga. Seegi pole garanteeritud. Kui me aga paneme oma lootuse Kristusele ja jääme temasse, siis on igavene elu tagatud meile Jumala töotustega ja tema usaldusväärsusega. „Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kes kuuleb minu sõna ja usub teda, kes minu on saatnud, sellel on igavene elu” (Jh 5:24).

IGA JA IGAVIK

Eesti keeles ja selle sugulaskeeltes on sõna „iga” tähendanud vanust ja elu-iga. Ürgsem tähendus aga on „aasta”. Nii on ühe sõna tähendus pikenenud ja lõpuks on samast tüvest tuletatud ka „igavik” kui alguse ja lõputa aeg. Täpselt samamoodi on ladina *aeternitas* tuletatud sõnast *aetas*, „elueg, inimiga”. Uue Testamendi kreeka keele sõna *aiōnios*, „igavene”, aga tuleb sõnast *aiōn*, „ajastu, eoon, maailmakord”. Ralf Luther oma „Uue Testamendi sõnaraamatus” tõdeb, et eoon ei tähenda lõputa kestvust, vaid aegjärku, ajastut. Jumala töötatud tulevase ajastu puhul ei ole oluline selle kestus, vaid kvaliteet. See on jumalik ajastu. „Tulev eoon toob tagasi olukorrad, mis valitsesid esimese loomise ajal, kui Jumal oli ligi; selle kestel on kõrvaldatud pimedusvägede valitsus, Jumala valitsus määrab ja kujundab siis kõiki asju.”

Nii ei tarvitse me arvata, et igavik oleks ühetaoline lõputa kestusega olek, vaid ajastute järgnevus, mille sisu määrab Looja. Meie elu kestus tuleneb pigem sellest, et surm on võidetud ega valitse enam meie üle.

JUMAL VASTAB MEIE HINGE IGATSUSELE

Üks meie rahvakalendri nime- tus novembri kohta on hingekuu. Novembris on hingedeae ja hingede- päev. Hingedeajal austasid vanad eestlased surnud esivanemate hingi ja ootasid neid koju. Piibelliku maailma- vaate järgi on hing inimese isikusama- suse kuju. Inimene on hing (elusolend), kellel on keha ja vaim. Samas mõeldak- se hinge all sageli ka inimese mittema- teriaalset mõõdet. Inimese eluajal on hing ja keha teineteisest lahutamatud.

1. Saamueli raamatu 28. peatükis vajab kuningas Saul Jumalalt nõuan- net, aga prohvet Saamuel, kes seda talle vahendas, on surnud. Seepärast laseb ta nõial Saamueli hauast üles kutsuda. Nähtavasti ei tõusnud Saamuel füüsili- selt üles, vaid see oli tema hing/vaim, kes Saulile ilmus.

Tänapäeval on populaarsed idau- sunditest pärit hingede rändamise ja taaskehastumise ideed. Piibel siiski millestki sellisest ei räägi. Piibli järgi on igale inimesele antud siin maa peal üks kord elada ja pärast seda tuleb aru anda sellest, kuidas sa oma elu kasutasid (Hb 9:27). Inimene on loodud materiaalse-

na, maisest ainest (1Ms 2), sestap ei saa surmajärgne mittemateriaalne olemine olla see, mida Jumal on meile pikemas plaanis ette näinud. Ega muidu poleks Jeesus tõusnud surnuist üles esmavil- jana, s.t esimese eeskujuna, et ka need, kes usuvad temasse, võiksid loota sa- mamoodi ülestõusmisele.

Apostel Paulus ütleb, et ilma ihuta me tunneme end nagu alasti. Me võime saunas ja kodus teki all olla ilma iga- suguste riieteta, aga selleks et oma iga- päevast elu elada, vajame sõltuvalt klii- mast vähem või rohkem riideid. Paulus kasutab väljendit „rõivastuda taevases- se eluasemesse” (2Kr 5:2). Võib-olla on eluruum (*monē*), millesse Jeesus meile kohta valmistab, seesama vaimne ihu, mille me saame siis, kui meid surma- unest äratatakse (1Kr 15:42–53)? Aga samas, kui Jumal annab meile ihu, siis küllap varustab ta meid ka kehakatte ja peavarjuga, mida ihu vajab.

Kindel on see, et me võime usalda- da Jeesust, kes on öelnud: „...kes usub minusse, ei sure alatiseks” (Jh 11:26). „Sest nõnda on Jumal maailma armas- tanud, et ta oma ainusündinud Poja on

andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu” (Jh 3:16). Kui oleme läinud sisse sellest uksest, mis (või öieti kes) on ainus tee Jumala juurde, siis elame koos temaga ja oleme koos kõigi nendega, kes on teinud sama valiku, loodetavasti ka oma armsatega. Issand aidaku meil teha oma otsus veel siis, kui meil on selleks jõudu ja aega, ning elada koos temaga juba maise elu päevil! ■

Uksest sisenemise otsus tuleb teha hiljemalt ukselehel, aga soovitatavalt enne seda.

▲ Petlemma sünnikiriku uks on sõnumiks tervele kristlikule maailmale.

Koguduse kõrgeimaks ülesandeks on Jumalat austada ja ülistada.

Muutused EKB Liidu vaimulaadis, muusikas ja hariduses

■ Foto: Karin-Liis Tambaum

Joosep Tammo, Pärnu Immaanueli koguduse pastor

Konverents „Eluloolisi vaateid teoloogiale” (6. okt, Tartu Salem) meenutas 19. saj ajaloolase **Leopold von Ranke** mõtet: „Ma tahaksin ära kustutada oma mina ja näha asju nii, nagu nad on olnud.” Kuid soov – olla läbinisti objektiivne vaatleja – on ilmselt illusioon.

Teemat avades tsiteerisin **Bob Dylan**’i laulu „My Back Pages” 1964. aastast: „Ah jaa, siis olin ma niipalju vanem, täna olen ma noorem kui tookord.” Selline mõte irriteerib, vananemisest lauldakse noorenemisena (?). Nooruses oli meie jaoks kõik must-valge. Ja valge nimel me võitlesime. Kuid aastatega oleme vabanenud paljudest vanadest mustritest ja avatud uutele kogemustele.

On mõtteid ja tekste, mida me pole otsinud, vaid mis tulevad ise meie juurde. Oma ettekandes „Kristuse kogudus koondumise ja läkituse pingeväljas” (1989. a) tsiteerisin mõnda neist.

Karl Kaups esitas vendlust kirjeldades kolm suuremat voolu (Teekäija 6, 1920):

- Ühed, kes vaimset Jumala Sõna püüavad tähele panna ja keda nimetatakse ka „usulasteks” – need on „vana korra pooldajad”.
- Teised, „armu lapsed”, püüavad rohkem tundmiste sisse tungida, et koosolekul rõõmu tunda (priikogudused).
- Kolmandate eesmärk on Püha Vaimu ristimine ja elu „nelipühivaimus”.

Lisasin sellele loetelule osadust ja armastust rõhutava evangeeliumi

kristlaste liikumise, mis ei olnud selleks ajaks veel välja kujunenud.

Õpingute ajal Saksamaal puutusin kokku Liebje Kuyman-Hoekendijk’i raamatuga „Christen nach Maß?” (Kristlased mõõdu järgi? Oncken, 1970), kus autor kirjeldab nelja vaimulaadi.

1. Issandaga isiklikku vahekorda rõhutav vaimulaad. Usuelu keskmes on palve. Side koguduse ajalooliste traditsioonidega on nõrk või puudub üldse. Jumalateenistuste kord on vaba ja enamasti improviseeritud. Valitseb südamlilik osadus, kuid eriarvamuste puhul minnakse kergesti eri teid. Koondutakse tugevate isiksuste ümber. Esteetilisetele ja kultuurilistele väärtustele ei omistata erilist tähelepanu.

Enamik ärkamisi on alanud sellelt pinnalt. See on olnud meie vendluse algaegadel põhiline vaimulaad. See jaguneks kaheks – evangelikaalseks, kus rõhutatakse isiklikku suhet Issandaga, ja karismaatiliseks, kus rõhutatakse isiklikku suhet Püha Vaimuga.

2. Issanda ligiolu tunnetatakse suhetes kaasinimestega. Kristlane tunnistab siin usku eelkõige oma elu ja tööga, pilk on suunatud maistele probleemidele. Jutlused lähtuvad Vanast Testamendist ja Mäejutlusest, käsitlevad eetilisi ja sotsiaalseid probleeme. Valitseb seisukoht, et kõik tavad ja traditsioonid, mis takistavad ligimese nägemist, tuleb ümber hinnata. Sellistes kogudustes valitsevad liberaalsed ja poliitiliselt vasakpoolsed vaated.

3. Osadust Issandaga tunnetatakse korra ja harmoonia vahendusel.

Peamist pattu nähakse segaduses, sest „Jumal ei ole korratuse, vaid rahu Jumal”. Korra hoidja on ametikandja, jumalasulane, kellelt ei oodata isiklikku osadust. Rõhutatakse ametiriietust ja -nimetusi. Eetilistes küsimustes taotletakse ühtset normi. Patte klassifitseeritakse väikesteks, keskmisteks ja suurteks. Jumalateenistustel on tähtsal kohal pidulikkus, pühalikkus ja klassikaline muusika. See vaimulaad leiab enam poolehoidu haritlaskonna hulgas.

4. Osadust Issandaga kogetakse eelkõige Pühakirja vahendusel. Selle vaimulaadi juures on kõige tähtsam jutlus, sest „usk tuleb kuulutusest”. Elu kulgeb jumalakartlikkuse, kohustuste, range moraali ja karistuste vaimus. Kümnele käsule lisandub veel üks: „Sa ei tohi välja paista!” Selle vaimulaadi kandjaks on eelkõige kristlik perekond. Ilmselt peavad paljud silmas just sellist vaimulaadi, kui kasutavad sõna „baptist”.

Meie vendluse esimese põlvkonna suurkuju **Jüri Mill** võtab erinevuste probleemi, mis meid senini saadab, kokku „Allika” konverentsil 1907: „Meie peame olema kui sirkel, mille üks ots keskpaigast kinni peab ja teine ümber keerutab. Just selle viisi peale tuleb kõige ümmargusem nõupõhi välja. Meie peame oma usupõhjast kinni hoidma, Jumala tõde välja laotama; aga sealjuures ka kõiki sallima ja arvestama, kes uuestisündinud on.”

Kristlik haridus ei ole n-ö vahukooremütsike kogudusliku elu koogil, vaid koguduse põhiülesanne.

Millised arengud on toimunud minu pastorina teenimise ajal meie Liidus?

Vabanemine tõi kaasa mitmete Nõukogude okupatsiooni tingimustes keelatud tegevuste taastamise. Laste- ja noortetöö, sotsiaaltöö (Sõbralt Sõbrale), muusikatöö (uus lauluraamat „Vaimulikud laulud”), haridus (seminari taasavamine), kristlikud ajakirjad Teekäija ja Kuulutaja, juhtimiskonverentsid jne. Paljud neist arengutest ei muutnud vaimulaadi, vaid võimendasid olemasolevaid suundumusi või töid kaasa uusi.

Valisin nende arengute hulgast kaks: kogudusliku muusika ja hariduse. Põhjuseks on see, et öde Einike Pilli, kelle 50. sünnipäeva me neil päevil tähistame, oli viimase lauluraamatu peamine eestvedaja ja täna on ta seminari rektor. Kuid ma ei taha rääkida lauluraamatust ega KUSist, vaid muutustest koguduslikus vaimulaadis, mis on seotud muusika ja hariduse muutustega.

Vaadelgem kõigepealt muusikat

Kõige suuremat muutust viimase 25 aasta jooksul võiks võtta kokku sõnaga „ülistus”. Paljudes kogudustes on tänaseks loobutud koraalide ja hümnide ning evangeelsete laulude laulmisest. Muusikalise teenistuse põhielemendiks on kujunenud „ülistus”.

Nähtus ise ei ole uus. Ülistusteoloogia kõige väärikamaks ja vanemaks kandjaks on idakirik, kelle arusaamas on kogudus nende hulk, kes juba praegu on vaimus kogunenud Jumala trooni ette, et ühineda taevase ülistusega. Niisiis on koguduse kõrgeimaks ülesandeks Jumalat austada ja ülistada. Maine liturgia on peegelpilt taevasest liturgiast. Pinke pole vaja, usklik seisab austavalt püsti või põlvitab alandlikult Jumala ees.

Pidulikumas osas suitsutatakse püha viirukit, mis sümboliseerib palvete tõusmist taevase trooni poole. Ortodoksia on eelkõige Jumala õige ülistamine. Usk leiab oma väljenduse ülistuses läbielavas tõelisuses. Keskkel kohal pole mitte õpetus, vaid ülistav palve.

Idakiriku mõju läbi läänekiriku vanemate kihtide elab edasi anglikaani kirikus. Siin saab sellest mitmehäälne laul. Vabakiriklikku praktikasse jõuab see **John Nelson Darby**’ kaudu, kes rõhutab ülistuses sündivat vaimujuhtimist. Ülistusteoloogia ja -praktika jõuab kaarega meieni anglo-ameerika vabakoguduste kaudu.

Kuid idakiriku mõjusid on ka vene baptismlis. Hümnide ja palvelaulude ajal kogudus seisab.

Meil on ülistus tõrjunud paljude koguduste elust välja tavapärase üld- ja koorilaulu. Keskkel kohal on ansambel või solist.

See vaimulaad ehitab üles isiklikku suhet Jumalaga ja on tugevalt kogemuslik. Kuid tagasipöördumine kõrguselt pole alati kerge. Enneaegne kirkastumine võib saada saatuslikuks (vrd Mk 9:2).

Probleemiks on ülistuslaulude teoloogiliselt ähmane sõnum ja kogetu rakendamine praktilises elus. Selline ülistus võib aja jooksul kujuneda tardunud vormiks, mis ei arvesta elu mitmesuguseid väljakutseid. Vanem lauluvara oli alati ka õpetuslik, haardes elu kõige erinevamaid väljendusi poeetilises ja õpetuslikus keeles.

Kindlasti on ülistuslikul vaimulaadil oma teoloogilisi põhjendusi ja positiivseid külgi. Üheks nendest on Jumala suuruse ja au kogemuslik seisund, mis sellises keskkonnas tekib.

Muutused hariduses

Lõpuks tahaksin rõhutada veel üht arengut, mis võib ohustada meie tulevikku. Ma nimetaksin seda „nõrga mõtlemise” sündroomiks.

Informatsiooni ülikiire levik tänu multimeedia vahenditele on viinud sel-

le mõtestamise nõrgenemisele. Kuid õndsuslugu on ju alati olnud Jumala ilmutuse interpretatsioonide lugu. Selleks et saada päästetud, peab evangeeliumi õpetust kuulama, mõistma ja ellu rakendama.

Nõrga mõtlemise tagajärjeks on nõrk kristlus. Kristlik haridus ei ole n-ö vahukooremütsike kogudusliku elu koogil, vaid koguduse põhiülesanne.

Iisraeli ajaloo dramaatilisel hetkel, kui rahvas valmistub Jordanit ületama, peab Mooses kõne, mis täidab peaaegu terve 5. Moosese raamatu. Ta ütleb kohe pärast armastuse käsu meeldetuletust: „Ja need sõnad, mis ma täna sulle annan, jäägu su südamesse! Kinnita neid oma lastele kõvasti ja kõnele neist kajas istudes ja teed käies, magama heites ja üles tõustes!” (5Ms 6:6j).

Tulevik, milles uus põlvkond hakkab elama, on tundmatu nagu „töötatud maa”.

Varane kirik ei teadnud, kuidas näeb elu välja 200 või 300 aasta pärast, kuid nad rajasid 150 pKr Aleksandrias esimese kateheetide kooli, kus õpetati Pühakirja tundmise kõrval ka filosoofiat, retoorikat ja kirjandust. Nii hakkas kujunema kristlik hariduskaanon, mis võimaldas ületada „nõrga mõtlemise” ohte.

Me ei tea, kuidas ühiskond näeb välja 20 või 30 aasta pärast, kuid me teame, et tulevik on haritud usul. ■

▲ Arvamusterikas päev Salemis kutsus kokkutulnuid oma eluloo teoloogias tunnistusi andma. Foto: Karin-Liis Tambaum.

VEENE NOORTE REIS LÄBI PIIBLI

- Vitaly Mararenko, Eesti EKB koguduste venekeelse noortetöö juht
- Konverentsi kolmanda päeva fotod: Maria Trešenko.

▲ Tartu Kolgata palvela täituvates pingiridades kasvab ootus.

▲ „Me vajame üksteist, Jumal ei päästnud meid ilmaasjata, vaid et oleksime sõbrad.”

▲ Küsimus „Kuidas taastada purunenut?” seisab iga inimese ees – sellele kuuldi Piibli vastuseid.

▲ Misjoniorganisatsiooni „Rännak läbi Piibli” direktor Juri Šešestun Ukrainast pani Vana Testamendi raamatud elama.

Tartus leidis 25.–27. oktoobril aset EKB Liidu venekeelne kristlik noortekonverents „Reis läbi Piibli”.

Konverentsi eriline tähtsus seisneb selles, et meie noori ühendab puhas evangeelium. Evangeeliumi oli kuulda ülistuses, lauludes, palvetes, seminaridel, tunnistustes. Samas on kõik noored vägagi erinevad: neil on erinev temperament, vaimne küpsus, sotsiaalne staatus. Kuid me oleme kõik võrdsed Issanda ees ja tema ühendab meid hoolimata sellest, millised me oleme. Me saame tulla üheskoos tema ligiollu ja kummardada teda. Neil päevil olime rohkesti õnnistatud Piibli sõnaga ja Tema ligioluga!

Konverentsi kolmest päevast said osa enam kui 120 noort, kes tulid imelisse Tartu linna üle kogu Eesti; delegaate saabus veel Ukrainast, Moldovast, Venemaalt ja Lätist.

Külastajale Kolgata kirik võttis meid vastu ning andis suurepärase võimaluse olla osaduses ja õpetuses järgmistel teemadel:

„Rännates läbi Vana Testamendi” – peategelased ja ajalugu, mis joonistavad Piibli 39 raamatus teravikliku pildi Jeesusest.

Gornilo õppematerjal „Taaveti elu” – dramaatiline lugu mehest, mis näitab meile inimese iseloomu ja ilmutab ka Jumala iseloomu.

„Kuidas taastada oma purunenud maailma?” – kuidas noored elavad, milliste raskustega puutuvad nad kokku oma argipäevas, kuidas kristlastest noored nendest läbi lähevad.

Me näeme tänapäeva ühiskonnas suuri probleeme; näeme, kuidas kaovad piirid koguduse ja maailma vahel. Selle tõttu muutub maailm vahel

▲ Noorte ühendkoori laul oli elamuseks nii laval kui saalis.

Noortel jätkub energiat,
tihti on nad koguduse mootoriks.

kristlikumaks, aga kogudus võib muutuda ka ilmalikumaks. Rahva teenrite poolt võetakse aeg-ajalt vastu seadusi, mis muudavad ühiskonda üha tolerantsemaks ja liberaalsemaks. Need on aga kohati vastuolus evangeliumi selgete põhimõtetega, mille järgi meie elame.

Me palvetame Eesti noorte pärast ning igatseme, et uus põlvkond säilitaks ja kannaks edasi jumalikku, algset ning muutumatut tõe ja valgust järgmistele põlvkondadele.

Õhkkond, mis on täidetud Püha Vaimu ligiolust, toob noored Jumalale ja üksteisele lähemale. Noored pole sugugi ükskõiksed riigi suhtes, kus me elame. Me soovime, et Jumal õnnistaks 100aastast Eestit, uut põlvkonda ja EKB Liitu.

Jumal arvestab nende palvetega, kes teenivad teda ja otsivad tema riiki. Jumal otsib neid, kes viiks edasi evangeliumi valgust oma rahvapõlve seas. Noortel jätkub energiat, tihti on nad koguduse mootoriks. Seepärast tahame nendesse investeerida ja neid õnnistada.

Oleme Jumalale tänulikud suurepärase võimaluse eest, et võisime olla just sellisel konverentsil. Täname Jumalat praeguse soodsa aja ja sõnavabaduse eest meie riigis.

Kolm päeva pakkusid noortele rohkesti aega ühiseks Pühakirja uurimiseks ja palveks. Päevadest ei puudunud ka sportlikud ettevõtmised ja Tartu linnaekskursioon.

Konverentsi tervitas ja noortele kõneles EKB Liidu president Erki Tamm. Suur tänu Tartu Kolgata kogudusele ja pastor Leho Paldrele, kes meid oma imekaunites ruumides lahkelt vastu võtsid. ■

► Maksim Torgasov rääkis oma teekonnast tõelisse vabadusse.

▲ Tähelepanelikud kuulajad tegid hoolega märkmeid.

Noppeid minu isa, Uudo Rips'i kirjadest

■ Maarja Vardja, helilooja ja dirigent

◀ Veel täna mäletan, kui turvaline oli isa kätel.

Kui oskaksin õppida lugema kogu loodu raamatut, siis arvan, et leiaksin igalt poolt Looja allkirja. Eesti keeles väljenduks see allkiri kaheksa tähega: ARMASTUS.
(U. Rips)

Mul on kodus üks kallid kirjapakk. Kirjad isalt.

Alates sellest ajast, kui mu armas isa on üleval taevakodus, on mul nende kirjadega natukene keerulised lood. Aeg-ajalt olen nendele ikka pilgu peale heitnud, aga see on lõppenud alati üheselt – mul silmad märjad ja kurgus nõõrib ja pitsitab. Ühest küljest selline puhas, siiras igatsus, aga teisest küljest ikka veel selline... valus kripeldus.

Mu isa Uudo oli väga vitaalne, tundliku tajuga, säravate silmade, kuldsete käte ja hea südamega töökas mees! Kusjuures eriti hea huumorimeelega, teate küll, selline, kelle suunurgas mängleb naeratus. Ja lisaks oli ta väga sõnakuulelik ka, sest soostus minu nurumise peale laulusõnu kirjutama!

Jumal oli talle andnud anderikkust mitmel alal – tal oli hea suhe etnograafia, fotograafia, maalikunsti ja muidugi metallahistööga. Tal oli tehnilist taipu ja samuti tundis ta ehituskunsti.

Isa arutluste varasalved olid väga laiahaardelised ja avatud mõtlemisega. Ta kandis oma kirjades mu ette elu olulisemaid tähelepanekuid ja tarkuseti – nagu kuldõunad hõbevaagnal!

ARMASTUS

Rändur on õnnelik, kui ta on jõudnud kõrgemale kohale, kust avaneb talle piiritu avarus, kui ta näeb enda ees lahtirulluvaid kaugusi.

Mõtletaja on nagu rändur, kes ronib tippude poole, et heita pilku panoraa-mile. Ta on rajaotsija, kes läheb nähtava poolt nägematu poole.

On tarvilik omada looduse, inimese ja Jumala kohta julgeid ja elavaid mõtteid, et olla rändurina ajas, leidmaks õiget sihti oma teekonnal ülespoole.

Kuid isegi need mõtted, mis ei suuda tabada tõelist, pole asjatud, sest nad valmistavad teed teistele.

Nii on paljude asjadega, ka armastusega. Armastada tuleb alati kõige kõrgemast punktist, kuhu iial ollakse jõudnud. Armastada armastuse pärast!

TEEKOND

Me ei tohi unustada, et oleme teel. Kuid kuidas küll on võimalik käia teed läbi südame sisemise ruumi – seda teekonda ajast igavikku, kui meie ümber on nii palju suurt ja tundmatut?

Üks täht, üks valguskiir valgustab seda rada, nii kauge ja lähedane ühtlasi, salapärase, aga südamele kallis.

AEG

Kahjuks kaotame ikka ja jälle võimet mängida päikesepaistega – Jeesusega, vaadata, kuidas Tema valgus joonistab meie varju Aja liivale. Miks arvame, et aeg on kõikvõimas ja pühib ära kõik jäljed? Mis siis, kui see polegi nõnda? Kui Aeg ise on illusoorne faktor, mis siis?

TARKUS

Tähtsaim püüe on taotleda oma tegude kõlbelisust, sest sellest sõltub sise-

mine tasakaal ja isegi meie olemasolu. Meie tegutsemise moraal saab tuua meie ellu ilu ja väärikust. Seda võiks nimetada ka tarkuseks.

MUUSIKA

Pean ütleva, et see (Beethoveni viiulikontsert) oli nagu mingi vaimne maiustamine. Seda võib võrrelda oma puhtuse poolest jumalaelamusega, kuigi viimane on püsivama väärtusega – aga siiski! Kinni püüda mõni ilus hetk on leitud väärtus, millest muidu võib nii ruttu ja märkamatuult mööduda.

KEVAD

Vabanda, et koputamata sisse astun, aga üks tervitus on südamel: Ilusat talve lõppu sulle!

Sinililled juba ringutavad sambla all ja varsakabi keeras teist külge. Nii et varsti tuleb põnev aeg /.../ Uudishimu ajab urust välja. Kevad ju. Eks ole huvitav, põnevgi, et ELU ilusamad annid pole müüdavad, neid saame kingiks Jumalalt.

Tema laseb näha meid päikest tõusmas ja loojumas, merd, metsi ja põlde, pilvi taevas sõudvat, kuu kaamet pallet ja tähtede kirkust, kõike seda meie käest sentigi nõudmata! Linnud laulavad ja vares kraaksub ei millegi eest ja lilled kasvavad igal kraavikaldal. /.../

SISEMINE KUNINGRIIK

Mind teeb ärevaks küsimus, miks läheb selleks nii kaua aega, et ka minust kord inimene saaks? Alles nüüd, 80aastasena olen hakanud pisut taipama, kui kaugel sellest veel olen.

Olemasolu on alati Jumala and!

▲ Isa-ema õnnistus sai osaks meile ja meie lastele.

Seda ei saa keegi omandada iseenese jõu abil.

Loomine, Jumala tahte väljendus, pole mitte ainult mineviku sündmus, vaid tegevus, mis toimub ka praegu.

See annab mulle õiguse apelleerida Tema jätkuvalle uuendavale tegutsemisele ka minu juures. Et see nii kaua aega võtab, eks ma selles ole ise süüdi oma jäärapäisusesga. Ometi peibutab mind väga selle „sisemise kuningriigi“ ilu, mida vahel õnnestub piiluda nagu ukseprao vahelt.

Siis täitub hing ülevatest tunnetest nõnda, et tahaks tõusta lendu, sirutada end avaruste poole, üles, sinna, kus laiub piirideta taevavõlv, täis vaikselt, aga kõnekalt säravaid tähti. Siis langed silmili maha, tahad nutta ja kallistada maad, nutta vaimustuses iga tähe pärast, tunnetades kokkupuudet teise maailmaga, nagu oleks nähtamatud niidid kõigist neist Jumala nähtamatutest maailmadest mind endaga kokku köitnud.

Siis on tahtmine kõigile kõige eest andeks anda. Jah, sellel hetkel tunned, et KEEGI külastas su hinge. Nüüd mõistan veel selgemini, et loomine toimub ka praegu, siinsamas. Armas tütreke, tervita oma armast peret ja vaata armulikult vanamehe heietustele!

UUDISHIMU

Uudishimu ei ole mitte lõpmatute küsimuste esitamises, vaid see on rohkem aukartus teadmatus ja tundmatuse ees. /.../

Olen hirmul, et võin kaotada kunagi selle püha uudishimu – märgid selleks on juba olemas. Uudishimu ehk pare-

ma sõnaga teadmistejanu on inimeses nooruse märk. Nooruses tunneme, et iga sündmus on ainulaadne, kuid aja jook-sul märkame, et oleme harva rõõmsad ja üllatunud. Kardan kaotada võimet otsida ja kogeda salapära. See on ime-line emotsioon, mis hingestab tõelist kunsti ja teadust.

SÜGIS

Suvi on möödas ja lõppes nii järsku. On küsimus, millest rõõmustuda nüüd – kas sügisest kargusest, esimesest hal-last või öite surmast. Aga siiski, miks mitte olla rõõmus, sest see muld, mis võtab vastu ja peidab ära elu, hoiab seda seal uue kevadeni!

Sügistuul su näol – see on Jumala imeaia hingus, mis jutustab peidetud aaretest, võrratust elujõust, mis oskab puhata vaikselt ja oodata oma aega.

Ja tõsta pilk! – öötähtede säravasse peosaali sisenemiseks ei ole tarvis min-git sissepääsuluba!

Ahjaa, ära unusta, ülehomme on täiskuu!

Tervitustega, ikka see vanamees.

USK

/.../ Jumal on andnud oma sõnas meile imelised horisondid igavikust igavikku ja teinud need oma Vaimu läbi sure-matuks. /.../

Mul on kahju inimestest, kellel pole usku. Olen juurelnud – miks on see nii? Näib, et nad kardavad, et usk võ-tab neilt midagi olulist ära, selle juures teadmata, et uskuda Jumalat tähendab leida iseenast.

Usk annab sära meie mõtetele, tööle, inimsuhetele, armastusele! Miks küll

inimesed kardavad teha oma elust pi-dupäeva?

Aga õnneks ei kustu kõik taevatähed sellepärast, et mõned tahavad elada pi-meduses.

ÕNN

Ja kui Sa siis tuled ja küsid: Mida tahad, et võiksin anda? Siis ma Sulle vaid vastata võin: Seda, mida saab südamel kanda!

Ehk killuke päikesepaistet, üle usu-õites põllumaa ja hingele püsivat rahu, mis säraks südamel kullana. /.../ ■

▲ Minu isa ei kartnud surma.

▲ Üllatusena anti Eesti Evangeelse Alliansi esindajatele üle organisatsiooni tänavune lootuse auhind. Foto: EEA.

Euroopa lootuse sõnum Tallinnas

■ Peeter Vösu, EEA välistoimikond

Konverents „Hope for Europe” tõi Euroopa 37 riigist kokku ligi nelisada erinevate elualade juhti, et nädala jooksul, 8.–12. oktoobrini, arutada ühise kontinendi arengust ja perspektiivist. Päevade motoks oli „Ühtsus mitmekesisuses”.

Avaõhtul tervitas külalisi Eesti Evangeelse Alliansi asepresident Taavi Hollman, kes andis paljudele esimesed teabekillud Eestist ja eestlusest. Sõnavõttudega esinesid Euroopa Evangeelse Alliansi president Dr Frank Hinkelmann ja peasekretär Thomas Bucher. Kohal viibis ka „Hope for Europe” idee autor ja endine peakorraldaja Jeff Fountain.

Avaõhtule järgnesid neli päeva seminare, töötubasid ja üldsessioone, mis täitsid Salme Kultuurikeskuse kolme korruse kõik ruumid iga päev hommikust õhtuni põnevate vestluste, kohtumiste ja ideedega. Iga delegaat oli registreerunud teatud teemapõhisesse, kogu Euroopat katvasse võrgustikku, mis pidas konverentsil oma koosolekuid. Hommikuti ja õhtuti olid üldsessioonid koos muusikalise osaga suures saalis.

Kuna koos olid paljude elualade organisatsioonide juhid erinevatest Euroopa riikidest, panustasid ka kõik aktiivselt oma sektsoonides, mistõttu ei olnudki konverentsil passiivset publikut, vaid aktiivsed osalejad. Passiivsemateks kuulamise aegadeks olid vaid plenaaristungid. Teemapõhiseid võrgustikke oli 17, kattes olulisi valdkondi, nagu haridus, lapsed, majandus, meedia, tervishoid, misjon ja palju muud. Õhtused plenaaristungid katsid nelja läbivat valdkonda: põlvkonnad, kultuurid, kirikud ja rahvad.

Tallinna tulek pakkus delegaatidele võimaluse kohtuda nii võrgustikusiselt kui ka võrgustikevaheliselt. Nais-

tetöö juhid otsustasid teha ainult paar võrgustikusisest kohtumist, et anda oma liikmetele võimaluse ka teistel teemadel kaasa rääkida.

Euroopa palvevõrgustiku juhid olid hiljuti viibinud Tallinnas seoses Eesti ELi eesistumisega. Nad külastavad kõiki eesistuvaid riike nende kuuekuulise perioodi jooksul, et nende juhtide eest palvetada. Olles taas siin, külastasid nad konverentsile lisaks Tallinna pastoriite hommikupalvust. Samuti käisid nad Nõmme baptistikoguduses toimuval iganädalasel meeste hommikupalvusel ning käisid veel mitmel pool linnas palvetamas.

Mitmed kristlike algatuste juhid on poliitiliselt aktiivsed oma kogukondades, nii kohalikul kui riigi tasandil. Nendel oli huvi ka Eesti poliitilise elu vastu. 45 delegaati said võimaluse külastada Riigikogu, kus lisaks ekskursioonile toimus kohtumine Priit Sibulaga, kes rääkis Eesti poliitikast läbi kristlase vaatenurga ning vastas külaliste küsimustele. Koosolek lõppes palvega Eesti poliitilise olukorra eest.

Konverentsi välist ilmet mõjutas tugevalt kunstide võrgustik, kuna konverentsi ajal kattis Salme Kultuurikeskuse fuajeed kunstinäitus.

Konverents lõppes avatud kontsertidega linnarahvale. Toimusid klassikalised esitused kirikutes ja vaimulik popmuusika kohvikus Wabadus. Teiste hulgas esinesid Dave Benton koos Sissy Benitaga, Daniel Levi, Rebecca Kontus koos Taavo Rummeli ja Matis Metsalaga ning Jaak Johanson.

Konverents oli kolmandaks omataolistel hulgas. Eelmised toimusid aastatel 2002 ja 2011 Budapestis. Kõigi nende konverentside läbivaks ideeks on olnud lootuse sõnumi edastamine Euroopas, mis põhineb kristlikul pärandil, kuid on sageli sellest eemaldunud.

Eelmised konverentsid olid korraldatud mitmete organisatsioonide koostööna. Kuna Evangeelne Allianss koondab suurt hulka võrgustikke, usaldati tänavuse konverentsi korraldamine EEA-le. Mitmed osavõtjad leidsid, et koostöö sellisel kujul on vajalik ning peaks jätkuma ka tulevikus. ■

► Ain Vares maalis õhtustel plenaaristungitel suure konverentsi teemat kujutava maali. Teos valmis kõigi silme ees ja kunstnik sai seda esitledes väga sooja aplausi osaliseks. Foto: Indrek Luide.

KAS TEIL ON TÕELIST LOOTUST?

■ Billy Grahmi kahe ja poole kuu pikkune krusaad Londonis, 1954.

Olime planeerinud teisipäeval, 25. mail lahkuda lühikeseks puhkuseks Šotimaale. Tol hommikul sain ootamatu kõne peaminister Winston Churchill sekretär Jock Colville'ilt.

Ta küsis: „Kas teil on võimalik tulla homme Mr Churchilliga lõunatama?”

„Mulle oleks see au,” vastasin, „aga see pole võimalik. Lahkume täna õhtul Šotimaale.” Lükata tagasi Winston Churchilli kutse – see näitas, kui kurnatud ma olin!

Pool tundi hiljem helises taas telefon. „Kas teil oleks võimalik tulla täna Mr Churchilliga kohtuma? Tal on planeeritud lõuna poole üheks Windsori hertsogiga, aga ta kohtuks teiega enne seda.”

Mul polnud aega närveerimiseks. Aastaid hiljem sain Colville'i kirjutistest teada, et Churchill ise oli olnud närvis minuga kohtumise pärast. Ta olla kiirustanud ruumi, küsides: „Noh, mida evangelist ütleb?”

Saabunud majja Downing Street 10, tuletas Colville diskreetselt meelde, et peaministril on minu jaoks aega täpselt 20 minutit. Kui mind oli esitletud, nägin enda ees suurt hämaralt valgustatud kabinetti. Mr Churchill tõusis toolilt ja surus mu kätt. Ma ei olnud varem märganudki, kui lühikest kasvu mees ta oli; kõrgusin nagu torn tema kohal. Ta viipas käes olnud kustunud sigariga, et istuksin tema kõrvale. Ilmselt olime ainult kahekesi. Panin tähele, et kõrvallaul lebasid kolm Londoni pealelõunast ajalehte.

„Kõigepealt,” alustas ta vestlust imelise häälega, mida olin nii palju kordi kuulnud raadiost, „tahaksin teid õnnitleda sellele tohutu rahvahulga puhul, keda te kokku tõmbasite.”

„See on Jumala töö, uskuge mind,” vastasin mina.

„Võib-olla,” vastas ta, „aga julgen väita, et kui ma tooksin Marilyn Monroe siia ja me koos astuksime Wembleys üles, ei suudaks me seda täis tuua.” (*Lõpujumalateenistus oli 100 000 inimest mahutaval Wembley staadionil.*)

Ma naersin, püüdes seda vaatepilti ette kujutada.

„Öelge mulle, pastor Graham, mis see oli, mis täitis Haringay areeni õhtu õhtu järel?”

„Ma arvan, et see oli Kristuse evangelium,” vastasin kõhkluseta. „Inimesed janunevad kuulata sõnumit otse Piiblist. Peaaegu kogu selle maa vaimulikkond on harjunud ustavalt jutlustama, aga ma usun, et nad on Piiblist eemaldunud.” (Ma olin kuulnud, et kui Churchill oli Lõuna-Aafrikas reporter, oli ta kirjutanud raamatu, kus märkis, et ta usub, et Piibel on Jumalast inspireeritud.)

„Jah,” ütles ta ohates, „olukord on tohutult muutunud. Vaadake neid ajalehti – need on täis mõrva, sõja- ja kommunismiohu teemasid.”

Olin temaga nõus, aga ma ei tundnud, et minu osa oleks poliitikas kaasa rääkida. Ma lihtsalt noogutasin ja ta jätkas: „Ma ütlen teile, et mul pole lootust. Ma ei näe lootust maailmale.”

„Asjad näivad halvad,” nõustusin mina. Ma kõhklesin, et mitte korrata prohmkat, mis mul juhtus president Trumaniga mõne aasta eest, kui olin meie vestluses usu osas liiga otsekohe. Me rääkisime pikalt maailma olukorrast ja siis tõstis peaminister pilgu ning vaatas mulle silma. „Ma olen mees ilma lootuseta,” ütles ta karmilt, „kas teil on tõelist lootust?”

Ta oleks võinud rääkida üldistavalt, aga see kõlas isikliku väitena. Peale kohtumist tehtud märkmetesse olin kirjutanud, et ta nimetas lootusetust vähemalt üheksal korral.

„Kas teil pole lootust oma hinge pääsemisse?”

„Frankly, ma pean seda väga tähtsaks,” vastas tema. Mul oli Uus Testament kaasas. Teades, et meil on aega ainult mõned minutid, hakkasin kohe päästmise teed selgitama. Jälgisin hooliga, kas mu jutt toob esile ärritust või pahameelt. Aga ta näis vastuvõtlik, isegi entusiastlik. Ma rääkisin ka Jumala tulevikuplaanist, sealhulgas Kristuse tagasitulekust. Tundus, et ta silmis süttis tuleviku valgus.

Täpselt kell 12.30 koputas Colville. „Sir Winston, Windsori hertsog on valmis teiega lõunatama.”

„Las ta ootab!” urahtas Churchill ja pöördus minu poole. „Jätkake.”

Ma rääkisin veel pea veerand tundi ja siis küsisin, kas ma võiksin palvetada.

„Kohe kindlasti,” ütles ta püsti tõustes. „Ma hindan seda väga.”

Ma palvetasin nende raskete olukordade pärast, millega peaminister peab silmitsi seisma iga päev ja et Jumal on ainuke lootus maailma ja meie igäühe jaoks.

Mr Churchill tänas ja juhatas mind välja. Kui me kätt surusime, kumardus ta minu poole: „Meie jutuaajamine oli isiklik, oli ju?”

„Jah, sir,” vastasin mina. Pärast Trumani fiaskot tegin otsuse, et ma mitte kunagi enam ei tsiteeri inimese sõnu tema eluajal.

Tõlgitud Franklin Grahmi raamatust „Just as I am” (Nii nagu ma olen).

Püha Vaimuga ristimine EKB Liidu kogudustes

■ Foto: Paldre erakogu.

■ Kaur Paldre kokkuvõte oma KUSi lõputööst

Nelipühi teoloogid leiavad, et Luuka teoloogia erineb Püha Vaimuga ristimise küsimuses Pauluse omast.

Vahel unustame, et see, kuidas me Piiblit mõistame ja tõlgendame, ei sõltu ainult tindist paberil. Meid mõjutavad meie endi kogemused (Jumalaga), meid ümbritsevate inimeste kogemused, tuntud autorid, kõnelejad, koolid, kus oleme õppinud, meie koguduse vaimulaad koos seal väljakujunenud hoiakutega jpm. Püha Vaimuga ristimise teema on üks selline, mida mõistetakse kristlaste seas erinevalt, olgugi et toetutakse Piiblile. Kahte peamist ja omavahel erinevat seisukohta nimetasin oma lõputöös üldistavalt nelipühilikuks (mõistetakse Vaimuga ristimist üldjuhul pöördumisjärgse eraldi sündmusena, rõhutatakse Püha Vaimu tööd, ande ja kogemusi) ja baptistlikuks (mõistetakse Püha Vaimuga ristimist Püha Vaimu tulekuna inimese ellu uuestisünnil, ei rõhutata eriliselt Püha Vaimu tööd, ande või kogemusi) seisukohaks. Eesti baptistid jäävad minu uurimuse kohaselt üldiselt kuhugi nende kahe vahepeale, olles pigem nelipühiliku poole kaldu.

Selleks, et paremini aru saada, kuidas tänapäeval Liidu kogudustes täpsemalt seda teemat mõistetakse ja miks just nii, andsin oma lõputöö esimeses peatükis ülevaate 20. sajandil toimunud sündmustest ja arengutest, mis antud teemal seisukohtade kujunemist enim mõjutada võisid. Praegu aga kirjeldan lähemalt seda, mille üle akadeemili-

ses maailmas antud teemal arutatakse (lõputöö teine peatükk) ja annan lühikese ülevaate Liidu mitmete pastoritega peetud intervjuude tulemustest (kolmas peatükk).

Teoloogiline käsitlus

Baptistlik ja (traditsiooniline) nelipühilik vaade ei erine omavahel selle poolest, millal Püha Vaim inimesele antakse, vaid kas Püha Vaimuga ristimine tähendab Püha Vaimu tulekut või sellele järgnevat, eraldiseisvat kogemust.

Baptistlik vaade toetub üldiselt Pauluse teoloogiale ja siin mõistetakse, et Püha Vaimuga ristimine tähendab Püha Vaimu saamist, mis toimub uuestisünnil. Niisiis üks Vaimuga ristimine ehk uuestisünd ja seejärel korduvad Vaimuga täitumised, millele Paulus üles kutsub. Sellega nõustub ka enamik nelipühi teolooge, et Paulus neid asju niimoodi mõistis. Pauluse jaoks oli Püha Vaim isik, ligiolu ja vägi, ning Püha Vaimu omamine oli just see, mis eristas kristlast mitte kristlasest (Rm 8:9).

Nelipühi teoloogide väide on aga ühest suust see, et Luuka arusaam, mis tuleb välja Luuka evangeeliumist ja Apostlite tegudest, erineb selles küsimuses Pauluse omast. Nende silmis on Püha Vaimuga ristimine kogemus, mille kaudu saab kristlane väe tunnista-

miseks (ehk kristlastele antud ülesande täitmiseks) ning sellega kaasneb reeglina midagi väliselt nähtavat – keeltes rääkimine, prohveteerimine, ülevoolav Jumala ülistamine, julge evangeeliumi kuulutamine vms.

Tähtsaim nimi 20. sajandil mittene-lipühilaste poole pealt, kes on püüdnud „nelipühilaste liivakasti” astuda ja tõestada, et Luuka arusaam on kergesti ühildatav Pauluse omaga (ning saame seega rääkida ühtsest piibellikust arusaamast), on tõenäoliselt **James D.G. Dunn**. Enamik nelipühi teolooge, kelle arusaamu mina uurisin, olid Dunnile kas viidanud või siis oma argumentid otse tema omade kõrvale üles seadnud. Dunn võttis oma doktoritöö raames ette kõik põhilised kirjakohtad ja argumentid, millele nelipühilased tavaliselt oma Püha Vaimuga ristimise arusaama üles ehitavad, ning selgitas, kuidas Luuka arusaam erineb sellest, mida nelipühilased väidavad.

Arutletakse näiteks Jeesuse ristimise ja nelipühil Püha Vaimuga täitumise tähenduse üle. Dunn näeb neid sündmusi kui Jumala päästeplaanis järgmist peatükki sissejuhatavaid ja messiaanliku ajastu algust märkivaid sündmusi. Selles valguses näeb ta ka näiteks Korneeliuse koja juhtumit (Ap 10), kus Vaimuga täitumise peamine eesmärk on näidata, et ka Korneeliuse

pere ja lähedased (kes esindavad kõiki paganaid) on Jumala rahva sekka vastu võetud.

Nelipühiliku arusaama järgi aga on nimetatud sündmused kirja pandud veel ka selleks, et näidata eeskuju kõigile kristlastele. Jeesus sai (Vaimuga) ristimisel väe oma missiooni täitmiseks (Lk 4:18) ja apostlid said nelipühil väe oma missiooni täitmiseks (Ap 1:8). Nii on ka kõigil tulevastel kristlastel vaja saada see Püha Vaimuga ristimise kogemus ehk vägi ja varustus Jumala antud missiooni täitmiseks. Lisaks on nelipühilased leidnud, et väljavalatud Vaimu on alles hiljem hakatud seostama Uue Lepingu töötusega (Hs 36:26).

Esimene tõlgendus – Peetruse oma – nägi nelipüha kui sündmust, kus Vaimu väljavalamine ei tähendanud mitte sisemist uuenemist, vaid väliselt nähtavat ja kogetavat – imetegusi, ennustamist, unenägusi ja nägemusi (Ap 2:6,18). Teoloog **Menzies** lisab, et see haakub selle aja juutliku arusaamaga, kus Vaim on prohvetliku kõne allikas. Puhtus ja vaimulik elu on tema sõnul üldiselt mõistetud hoopis selle anni eeldustena. Samale järeldusele jõuab **Stronstad**, kes väidab, et läbi Luuka evangeeliumi ja Apostlite tegude tuleb see muster – Vaimuga täidetakse keegi, kes on Jumala ees õige või vääriline – esile lausa üheksal erineval korral.

Teisalt väidab näiteks evangelikaalist teoloog **Zwiep**, et Luuka lähene-mises ei ole võimalik leida õigustust nelipühilikule rõhuasetusele, kus iga indiviid peab saama Vaimuga ristitud. Olles päästeajaloo teoloog, on Luukas rohkem keskendunud perioodidele, ajastutele, gruppidele ja kogukondadele ning isiklik rõhuasetus võetakse juurde tavaliselt Pauluse ja Johannese tekstidest.

Antud teema on lai ja sellesse süvenedes tekib erinevatest suundadest argumente aina juurde. Üks võimalus on aga ka jääda **Frank Mangsi** seisukoha juurde, kes ütles, et las need, kellel pole midagi vaja, väitlevad ja kaklevad. Ülejäänud aga langegu alandlikult oma põlvedele ja palugu, et Issand Jeesus, oma suure armu tõttu, nende elu puudutaks ja neid Püha Vaimuga täidaks.

Arusaamad EKB Liidus tänapäeval
Selleks, et teada saada, kuidas käesoleval ajal EKB Liidus Püha Vaimuga ristimist mõistetakse, viisin läbi interv-

juud viieteistkümne Liidu pastoriga üle Eesti, kes esindavad erineva suuruse ja vanusega kogudusi. Intervjuu vastused jaotasin kolme suurema teema alla – Püha Vaimuga ristimise tähendus, selle tulemusel toimuvad muutused ja kas või kuidas seda koguduses käsitletakse.

Neljandas peatükis lisasin omapoolse analüüsi EKB Liidu teoloogilisele ja kogemuslikule ühtsusele antud teemal. Uurimuses osalenud viieteistkümnest pastorist kuus mõistsid Püha Vaimuga ristimist uuestisünniga samatähenduslikuna ja üheksa nägid seda uuestisünnist eraldiseisva sündmuse või kogemusena. Viimased üheksa jaotusid veel omakorda kolmeks kolmeks grupiks. Esimene grupp rõhutas Püha Vaimuga ristimist nn teise õnnistusena ja teine grupp nägi Püha Vaimuga ristimist pigem kui esimest üleloomulikku kogemust teiste seas, pidades oluliseks jätkuvat Vaimuga täitumist. Kolmas grupp tekkis terminoloogilistel põhjustel, sest siin samastati Püha Vaimuga ristimine Püha Vaimuga täitumisega.

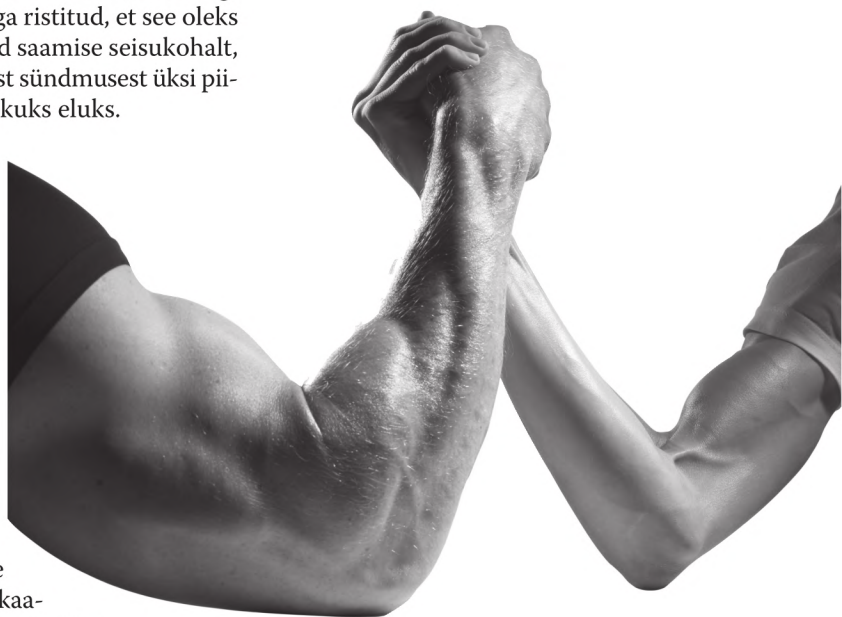
Vastukaaluks nimetatud erinevustele tuleb lisada, et intervjuueeritud pastore seas ei olnud kedagi, kes leiaks, et üleloomulikud annid kuulusid vaid apostlitele 1. sajandil või et keeltes rääkimine oleks midagi taunimisväärset. Samuti ei olnud kedagi, kes arvaks, et keeltes rääkimine oleks see ainuke ja õige indikaator hindamiseks, kas keegi on Püha Vaimuga ristitud, et see oleks oluline päästetud saamise seisukohalt, või et sellest ühest sündmusest üksi piisaks kogu kristlikuks eluks.

Kokkuvõttes leian, et minu diplomitöö võib aidata kaasa Püha Vaimuga ristimise teemal suurema kogudustevahelise teoloogilise ja kogemusliku ühtsuse tekkimisele. Teoloogilise ühtsuse leidmisele võiks kaasa aidata tõsiasi, et Uus Testament ei anna selles küsimuses ühtset vastust. Nii võib tunnustada, et mõlemal lähenemisel on siinkohal õigus, ja tunnustada erinevaid kogemusi ja põhjendusi, kui need Pauluse

või Luuka kirjeldustega sobituvad. Kogemuslik ühtsus peitub Püha Vaimuga täitumise rõhutamises ja praktiseerimises, mis ühtib nii Pauluse kui ka Luuka arusaamadega.

Täispikka versiooni „Püha Vaimuga ristimise mõistmine EKB Koguduste Liidu kogudustes“ saab lugeda KUSi kodulehelt (kus.tartu.ee), valides „vilistlased”. ■

Uurimuses osalenud viieteistkümnest pastorist kuus mõistsid Püha Vaimuga ristimist uuestisünniga samatähenduslikuna.

▲ Kas Püha Vaimuga ristimine on uuestisünd või sellele järgnev sündmus? Kummal seisukohal on sinu meelest suuremad musklid?

Europe • Central Asia • Middle East

◀ Lisaks suurele korralduslikule vastutusele on Helle õlgadel ka EBFi finantsiline igapäevatöö. Foto: Shane McNary.

Mida tähendab olla juht EBFis Sulle isiklikult?

■ Küsimusi esitas Einike Pilli, KUSi rektor

Euroopa Baptistiföderatsiooni (EBF) kolm juhti – Jenni, Tony ja Helle – said novembri alguses kokku Bristolis külje all. Tony Peck (peasekretär) ja Helle Liht (asepeasekretär) on töötanud koos juba pikemat aega – Tony alustas 2004. aasta sügisel ja Helle liitus tiimiga 2006. aasta kevadel. Presidendid ja asepresidendid vahetuvad iga kahe aasta järel ning nende töökohad ei ole palgalised. 2017. aasta sügisel valiti presidendiks Briti Baptistiliidu endine president Jenni Entrican (president), tema kõrval on asepresidendiks meie oma Meego Remmel. Meego kahjuks sel hilissügisel päeval Bristolisse ei jõudnud.

Teised kolm istusid teetassidega aga kamina ääres. See oli hea aeg küsida neilt mõned isiklikumat laadi küsimused. Mida ikkagi tähendab juhtida EBFi?

Mis muutus Su elus, kui hakkasid EBFis tööle?

Tony: Pidin palju reisima ja kodunt ära olema. Õppisin, mida tähendab rahvusvaheline töö.

Helle: Minule tähendas see pikaajalist Prahas elamist. Selle tulemusena hakkasin hindama oma kodumaad, kogudust, sõpru ja perekonda uuel viisil.

Jenni: Ma päriselt ei tööta EBFile. See on vabatahtlik amet. Tegelikult oli minu tööletulemine kõigepealt muutus EBFile. EBFi ligi 70 aasta jooksul

olen ma teine naispresident. Aga mu enda kogu arusaamine eri kultuurides elavatest baptistidest on siin töötades laienenud ja rikkamaks muutunud.

Milline on Su kõige erilisem tööreisi kogemus?

Helle: Üks oli suurepärase õhtusööki Liibanonis, mille oli Süüria pagulastele katnud islami imaam. Oli see alles osadus! Ja teine oli, kui ristasin Iraani pagulase Türgis.

Jenni: Egiptus. Kairo on linn, mida peab kogema. Pidev müra, tolm ja meeleto rahvahulk. Ja samas on inimesed imelised! Kohtusin riigi president Khalil as-Sisiga ja kõnelesin sealsete naiste viiele erinevale gruppile.

Tony: Mu esimene reis Tadžikistanis – sealsed mäed ja baptistide poolt rajatud koguduste inimeste eriline külalislahkus.

Kuidas Sa taastud nõudlikust juhtitööst?

Tony: Elurütmi on vaja – minu puhul tasakaalu kodus ja kodust äraolemise, andmise ja saamise vahel. Ja oma usukogukond peab olema. Väärtustan väga Bristolis baptistikogudust ja meeste väikegruppi, kuhu ma kuulun. Veel aitab mind palvetamisel ja refleksioonil igapäevaselt üks äpp – „Pray as you go”.

Helle: Hea tähendusriikas aeg sõpradega, vaikne aeg kodus, kui ma mida-

▲ Jenni südamele on alati olnud naiste julgustamine, aga ta on kõigi president. Foto: Shane McNary.

▲ EBF on ühena kuuest regioonist teinud alati tihedat koostööd Baptisti Maailmaliiduga (BWA). Selle märgiks oli ka BWA Lõuna-Aafrikast pärit presidendi Paul Msiza kohalolek 2018. aasta septembris Ukrainas Lvivis toimunud EBFi aastakoosolekul. Foto: Shane McNary.

gi ei tee, ja jalutuskäigud mere ääres. Need on järelemõtlemise ja palveajad – üksi või üheskoos.

Jenni: Peab olema ruumi puhkuseks ja järelemõtlemiseks. Aega, et olla väljas ja koos perega. Lisaks on hea teistega erinevaid kogemusi analüüsida.

Mis on Su kõige suurem tugevus, mis Sind Su töös aitab?

Helle: Põikpäisus.

Tony kommenteerib: See on tõsi.

Helle: Üldiselt on see mu nõrkus, aga Ukraina hotelliga tegeledes (sellesugisene EBFi aastakoosolek oli Lvivis) aitas see mul seista EBFi inimeste ja rahaliste ressursside eest. Ja ma olen hea diplomaat.

Tony: Huumorimeel, seal kus vaja. Ja et teen lepitamisest oma prioriteedi – olen tavaliselt rahutegija ja suhete tasakaalustaja. Mõnikord on see ka nõrkus.

Jenni: Usun, et Jumal on mind kutsunud seda rolli täitma. Mul on ka teiste palved ja toetus.

EBFis on 61 liikmesliitu Euroopast, Kesk-Aasiast ja Lähis-Idast. See tähendab, et erinevate liitude kultuuriline variatiivsus on üsna suur. Milles nad kõige kergemini kokku lepivad ja mis küsimused tekitavad kõige enam erimeelsusi?

Tony kirjeldab ja Helle nõustub temaga: EBFi juures on oluline teada, et koos ollakse lepingu põhjal. See tähendab, et on otsustatud teha teatud asju koos – seista kõigi inimeste ja religioonide usuvabaduse eest, julgustada koguduste rajamist, edendada teoloogilist haridust, vahendada ja jagada humanitaarabi. Me ei tee kõike koos ja seetõttu pole ka vaja kõiges kokku leppida.

Meid eristavad mõned teoloogilised teemad, nagu näiteks naiste vaimulik teenimine. Mõne eetilise küsimuse osas läheneme samuti erinevalt. Aga meie ühtsus, mis meid koos hoiab, toetub Jumala Vaimu tööle meie keskel.

Jenni lisab: See, mis meid ühendab, on suurem kui meie erinevused. Püüame toetada üksteist, vaatamata erinevustele, eriti rasketel aegadel. Aga kõike rohkem eristab meid vist ekleesioloogia – see, kuidas mõistame kogudust. Samas on erisustest alati võimalus midagi õppida – teiste või enda kohta.

▲ Novembri alguses külastasime koos EBFi juhtidega imeilusat väikelinna Bath'i. Pilt on tehtud Royal Crescent'is, kus elasid linna kõige rikkamad inimesed. Foto: Einike Pilli.

Mis on Sinu unistus EBFiga?

Tony alustab: Et me oleksime veidi vähem konservatiivsed. Pigem võiksime olla julgemad ja armulisemad, et minna teele uute kohtade suunas, kuhu Jumal meid kutsub. Nendeks on kas uued viisid olla kogudus või teha misjonit – et luua tähendusrikkamaid kohtumisi kaasaegse elu reaalses olukorras. Rohkem peaksime evangeliumi sõnumit usaldama.

Helle lisab: Minu unistus on, et me hindaksime üksteist sellisena nagu ole-

me. Teame küll üksteise erinevusi, aga ikkagi teenime Jumalat üheskoos ja töötame meie ümber olevate kogukondade heaks. Praktiline näide sellest on, kuidas me läbi EBFi toetame Ukraina kohalikke kogudusi, kes seal, oma kontekstis, kodu kaotanud inimesi aitavad.

Jenni lõpetab: Ma unistan EBFist kui kogukonnast, kus igast vanusest ja mõlemast soost inimesed teevad oma parima osa, kasutades oma ande. Aga ma ei taha, et see jääks ainult unistuseks. Oluline on unistuse nimel ka töötada. ■

▲ Liibanonis Süüria pagulastele korraldatud õhtusöögil osalemine on üks Helle erilisemaid mälestusi. Foto: Helle erakogu.

Juhan Ungru ülistuslaul „Usk/ Lootus/ Armastus”

■ Ragne Kivimets, ülistus-
misjonär Eestis, Ülistus-Alfa
peakorraldaja

▲ Klaverihäälestaja Juhan Ungru on tänu sünnikodu muusikalisele õhkkonnale juba varajasest noorusest muusikaga sina peal. Ta on loonud kaasaegset heliloomingut ja teenib aktiivselt kaasa erinevates kirikutes ja kogukondades. Foto: Juhan Ungru pildikogu.

Sel aastal on Juhan Ungru kirjutanud ja salvestanud uue ülistuslaulu „Usk/Lootus/Armastus”.

Laulu sisu räägib Jumala päästmistööst: Ta saatis oma ainusündind Poja maa peale, et saaksime osa tema vabadusest, tema väest, tema jõust. Meie usk ei ole mitte tühine, vaid seisab kindlal alusel ja töotustel, mis „on Kristuses „jah”” (2Kr 1:20). Selles laulus ei laulda otse Jumalale – ehk „Jumal, Sa” –, vaid pigem peegeldades tema tegusid kiituse toonil.

Laul „Usk/Lootus/Armastus” sobib kindlasti repertuaari, kus on soov tutvustada või meelde tuletada Jeesuse olemust, tema ohvrimeelsust ning võitu, mis meil on vaid tema läbi.

Antud laulu lauldakse mõõdukas tempos, mis laseb süveneda laulu sõnadesse. Originaalesituses kuuleme, et pillidest juhivad laulu klaver. Ometi – see laul on sobiv nii bändile kui ka üksik-instrumentil mängimiseks.

Juhan Ungru jagab laulu sünnilugu: „Oli lähenemas Suur Reede. Seesmiselt kogesin neil päevil Jumala pühadust ja seda, et kõik muu meie kristlikus elus ja arutlustes on küll vajalik, ent ometi vaid „lisakommentaariid”. Kogesin soovi tulla tagasi oma usu juurte ja tuuma juurde. Tahtsin kirjutada laulu Jeesuse verest, mille läbi me oleme päästetud, õigeks mõistetud ja mis on võimas päästma ning tervendama elusid tänapäeval samamoodi nagu 2000 aastat tagasi. Sellest puhtuse ja inspiratsiooni sünergiast saigi laul klaveri taga istudes oma tänase kuju.”

Laulusõnad:

Mu usk ei seisa mitte tühja sõna peal, vaid armu kogemises.

Mu lootus – see ei seisa mitte tühja sõna peal, vaid Jumala töotustel.

Ja armastus, mis antud Jumala poolt, seisab Jeesuse vere väes.

*Jah, see on Jeesus, Jumala Poeg.
Tema veres on vägi, tema veres on jõud.*

Jah, see on Jeesus, kuningate Kuningas.

Ta on maksnud patu hinna, et vabad olla võiksime.

*Sest nõnda Jumal meid on armastand,
et ainusündind Poja andis ta.
Et ükski, kes temasse usub,
ei mitte hukku, vaid igavesti elab ta.*

Seostuvad kirjakohtad: Tt 2:11; 2Kr 1:20; Ef 4:7; Rm 3:24–25; Hb 9:14; Jh 3:16.

Läbivad teemad: usk, lootus, armastus, Jeesus, vabadus, ülestõusmine, usaldus, peegeldus.

Laulu esitus on leitav *Youtube*’ist „Juhan Ungru” pealkirja järgi.

Laulu nooti saab väikese tasu eest osta endale sobivas helistikus veebilehelt www.noodipank.ee

TEEKÄIJA JÕULUAJAKIRI 2018

Jõuluajakiri valmib 3. advendiks. Teekäija 12.2018 erinumbrisse on kogutud jõulujutt, -jutlus, -laul, -luulet, -retsepte, -tervitusi. Sõnumeid ja kogemusi jagavad jõulusid pühitsevad inimesed, kirjutatakse kirkastavatest heategemistest, lastest ja Jeesuse siia maailma sündimise tähendusest. Kristlikku rõõmusõnumit kandev värvitruki sobib jõulukingiks nii vanale kui uuele sõbrale.

Jõulunumbri (lisa)tellimused palume vormistada 10. detsembriks pangaülekandega: Eesti EKB Koguduste Liit, EE732200001120064572 (selgitusse: oma nimi, aadress, jõulunumber, tellimuste arv).

Hinnad:
üksiknumber 3.00 eurot
üle 10 lisatellimuse
2.80 eurot/tk

Tellimus jõustub peale
ülekande laekumist.

Kalender 2019

■ Erki Tamm, EKB Liidu president

Lisaks olulise ülesmärkimise võimalusele on Liidu tasku(palve)kalendri eesmärk tekitada ühist liikumist, ühist rütmi nii piiblitugemises (igaks päevaks kirjakoht) kui üksteise eest palvetamises.

Piisab, kui kirjutada *Piibel.net* otsingusse „ühel meel“, kui meie tähelepanu suunatakse võimsatele töotustele ühise palve kohta: „Tõesti, taas ma ütlen teile, kui iganes maa peal kaks teie seast on ühel meel mingi asja suhtes, mida nad iganes paluvad, siis nad saavad selle minu Isa käest, kes on taevas“ (Mt 18:19). „Nemad kõik olid püsivalt ühel meel palvetamas koos Jeesuse ema Maarja ning naistega ja Jeesuse vendadega“ (Ap 1:14).

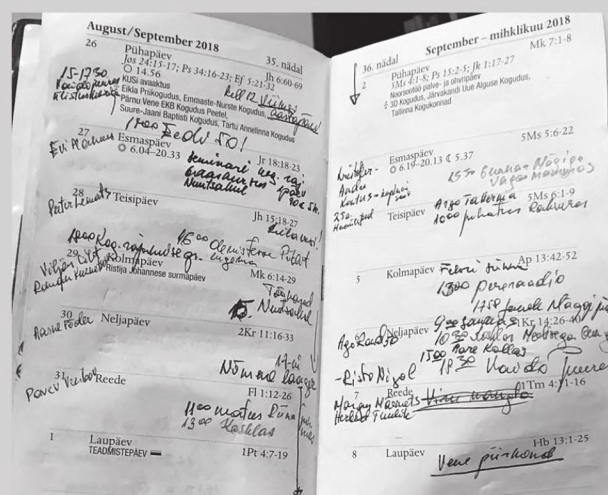
Meie Liidu väärtus pole esmalt juriidilises „katuses“ üksikkogudustele, vaid ühise elu ja missiooni jagamises, üksteise eest palvetamises, läbivõitlemises. Ühine kalender aitab meil üksteist meeles pidada ja üksmeelt kasvatada.

Kalendrist leiame infot koguduste, pastorite, aastapäevade jt Liidu sündmuste, eestpalvepartnerite jpm kohta. Kalender 2019 maksab 3 eurot, pluss saatekulud. Tellida saab ka kolme värvi (roheline, must, punane) plastikkaasi, hind 1 euro kahe kaane eest.

Kalendrid on Liidu kantseleist kättesaadavad alates 12. novembrist. Tellimiseks helistage Marika Nigulasele 56 220 025 või kirjutage liit@kogudused.ee.

Aastakümnete kogemus on, et meie palvekalender on (uutele) koguduseliikmetele hea abivahend uss kasvatamiseks ja meie ühise kogudustevõrgustikuga tutvumiseks. Eakatele tore kink julgustuseks.

Isikliku tunnistusena saan öelda, et traditsiooniline kalender kestab läbi aastate! Olen säilitanud neid alates 1993. aastast. Kui tuleb aeg hakata autobiograafiat kirjutama, aitavad kalendrisse tehtud märkmed aastatetaguseid sündmusi meenutada. Üks näide selle illustreerimiseks:

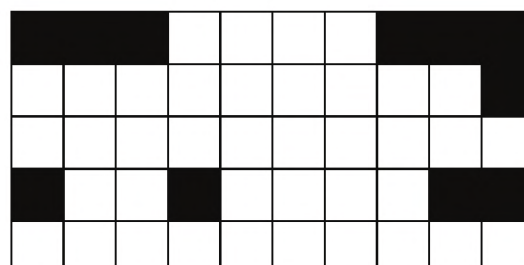

Miks on mõni saanud rikkaks mõistmises?

Ruudustikus on vasakult paremale lugedes üks mõte Piiblist. Iga täht ruudustiku all on õiges tulbas, ent mitte õiges järjekorras. Kui paigutad tähed tagasi ruudustikku, saad piiblisalmi, mis vastab pealkirjas olevale küsimusele. Sõnavahesid tähistavad mustad ruudud.

Kõik salmis olevad kirjavahemärgid on ruudustikus ette antud. Piiblisalm on võetud 1997. aasta piiblitõlke järgi.

Eelmise Tähesaju „Mis on armastus?“ lahendus on kirjas 2Jh 6: „See ongi armastus, et me käime tema käskude järgi.“

T N A
U I N I U T T
K O N S U T I U S
K I N K T E A S U T
T R N N I S S E S D

KOGUDUSTE MUUSIKATÖÖD TEENIDES

■ Ragne Kivimets, ülistusmisjonär Eestis, Inspireeriv Ülistus korraldusjuht

▲ Piret ja Tõnu Laikre kogemus õpetajatena aitas ka keerulisemana näiva solfedžo-ülesande kergelt vastu võtta. Foto: Ragne Kivimetsa pildikogust.

Eriti viimastel aastatel räägime: kui tahame tugevaid kogudusi, siis tuleb treenida ja õpetada praeguseid ja tulevase juhte. Kõrgem Usuteaduslik Seminar on alates 2017. sügisest avanud ka spetsialiseerumise, et suunata just ülistusjuhte.

Rakenduskõrghariduse suunal „Inspireeriv Ülistus” toimuvad kursused, mis on avatud täiendkoolitustena kõigile huvitundjatele erinevatest konfessioonidest üle Eesti. Kursuseid on kaks: Ülistus-Alfa (baaskursus, 7 × 2,5-tunnist sessiooni) ja 5-osaline ülistuse täiendkoolitus (5 × kahepäevane koolitus).

Arvestame muusikalise ja kogudusliku taustaga, et anda võimalikult praktilist nõu ja õpetust.

Sel sügisel alustasime Viljandis juba viiendat Ülistus-Alfa kursust ja oktoobris toimus 4. osa 5-osalisest koolitusest „4/5 KOOSTEENIMINE”. Nimi reedab, millest koolitustel rääkisime – ikka üheskoos teenimisest!

Anname endast parima, et ülistuskoolitused oleksid võimalikult elulised, ning arvestame muusikalise ja kogudusliku taustaga, et anda võimalikult praktilist nõu ja õpetust. Seegi kord ei jäänud sellest puudu.

Esimesel päeval rääkis Mai Unt (EKNK Toompea muusikatöö juht) oma kogemustest koostöömeelses koguduses ja ülistustiimi juhtimises.

Pärastlõunal tekitas põnevust paneel, mida juhtis Meego Rimmel, küsitledes erinevaid juhte teemal „Teeniv juht”. Sellele viidates ütles üks osalejatest koolituse kohta: „Sain aru, et teiste meeskonnaliikmete motiveerimiseks ja innustamiseks tasub mul jagada tunnistusi oma elust. Selleks et juhi- na areneda, tasub küsida tagasisidet ka Jumala käest. Ülistusmeeskonna eesmärgiks on Jumala ligiolu. Pean julgustama rohkem teisi ülistusmeeskonna liikmeid ja ülistusjuhte sellele koolitusele tulema.”

Eriti praktiline oli teine päev, kui saime osaleda Nõmme baptistikoguduse jumalateenistusel, üheskoos teenides nii kirjakohtade lugemisega kui

ka osalejatest kokku pandud bändiga ülistust juhtides. Pärastlõunal külastasid meid professionaalsed muusikud Tõnu ja Piret Laikre, kes jagasid õpetust vokaal- ja pillimängu tehnikast. Nii mõnigi vilunud laulja avastas endal uue häälekõla ja pillimängija uue akordidemaailma.

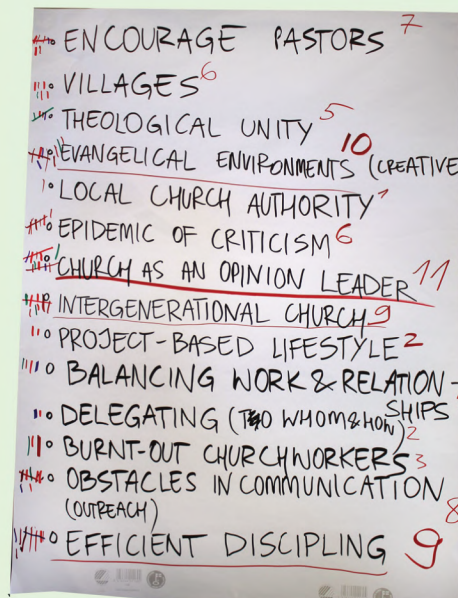
Jätkame Kõrgema Usuteadusliku Seminariga ülistuskoolituste korraldamist ja koguduste muusikatöösse panustamist. Viimane osa 5-osalise ülistuse täiendkoolitusest toimub 9.–10. märtsini Nuutsakul. Kuues Ülistus-Alfa kursus alustab jaanuaris.

Rohkem infot ülistuskoolituste kohta leiab: www.kus.tartu.ee.

▲ Ülistuskoolitusel osalejatest kokku pandud ülistusbänd teenimas Nõmme baptistikoguduse jumalateenistusel. Foto: Ragne Kivimetsa pildikogust.

► Ühiselt sõnastust seades täitus stend 14 väga elulise pealkirjaga.

Vanamõisas koorus 14 päevateemat

■ Ermo Jürma, Teekäija toimetaja

Mitmel korral olen mõelnud ühele helgele hommikupoolikule koos EKB Liidu töötajatega. Seal oli esmalt võimalus pakkuda välja teemasid, mis on osavõtjate arvates täna olulised. Ühiselt sõnastust seades täitus stend 14 väga elulise pealkirjaga. Seejärel tuli puhkepaus, mil igaüks pidi nende hulgast valima viis just temale kõnekat valdkonda. Järgnenud tundide mõttetöö koondus kolmele enim hääli saanud küsimusele. „Church as an Opinion Leader“ (Kogudus arvamusiidrina) osutus 11 häälega „võitjaks“.

See on Jumala eriline arm, kui ta kingib kristlaskonnale neid, kelle arvamust laiem üldsus tähele paneb. Ameerika sõbrad ütlesid, et nende maal oli üheks selliseks meheks 100 aastat tagasi (7. novembril 1918) sündinud evangelist Billy Graham. Aastakümneid jälgis tema sõnumit kogu maailm.

Sekulaarseks nimetatud Eestis leidis paavst Franciscuse hiljutine visiit rohkesti positiivset tähelepanu ja seda eriti noorema põlvkonna keskel. See oli suureks üllatuseks, arvestades eelnevaid prognoose.

Peapiiskop Urmas Viilma ütles konverentsil „Kristlik meedia Eestis 30“, et tema kirjutistest on enim tähelepanu köitnud arvamislugu Eesti Rahva Muuseumi avamisel esitletud Maarja kuju kohta. See eksponaat pidi autorite arvates rääkima reformatsooniaegsest pildirüüstamisest, kuid riivas paljude inimeste pühadustunnet. Tookord ei puudunud Viilma postitusele ka rahvusvaheline tagasiside.

Ajakirjandus otsib sageli intriigi, aga inimesed igatsevad ka häid sõnumeid.

Trükipressi leiutamisega muutus arvamuse kujundajaks ajakirjandus. Kui tuli raadio, jäi ajaleht alles. Kui lisandus televisioon, säilisid mõlemad eelnevad. Nüüd teeb ilma internet, kuid kõik varasemad infokanalid on veel alles, ehkki nende osakaal on suures muutuses.

Veebis saavad kõik pakkuda kõigile oma teksti, oma häält, oma pilti. Sealt saab midagi iga asja kohta. Tasuta uu-

diste hulk on nii suur, et tasulisi peaaegu ei loeta.

Digimeedia probleemiks, kuidas saada internetikasutaja käest seal edastatava kvaliteetse info tootmiseks vajalikku raha... aga ülemaailmselt seda hästi ei osata. Ka Eesti meedia suurtegijate tulu ei tule internetist, vaid trükitoodetest (ajalehtede tiraažid järjest vähenevad, aga nad trükivad palju reklaami).

Oma sõnumi edastamiseks pole ka (koguduse) esinduslikust kodulehest alati loodetud kasu, sest väljastpoolt satutakse sinna vaid sõbra Facebookist saadetud lingi kaudu – loetakse see üks lugu ja lahutatakse, tundmata huvi ülejäänud kohta.

Billy Grahamile olid ka mitmed otse öeldud, et tema evangelismi meetod neile ei meeldi. Graham olevat küsinud vastu, milline on siis nende endi meetod? Et vastuse asemel oli enamasti vaikimine, olevat ta kostnud: „Siis on minu oma parem!“

Püha laulja ütles: „Kõik, kellel on

eluõhku, kiitku Issandat!“ (Ps 150:6). Nii on ka Teekäija juba 104 aastat evangeeliumi kuulutanud. Ta jätkab seda trükiväljaandena ja on viimased 11 aastat ka ekraanil loetav.

Mitmed õed-vennad on küsinud minult, millest nad võiksid Liidu häälekandjas kirjutada? Kui kõik Saaremaal asja koos olnud talgulised ühiselt kokku pandud nimekirjast oma teema välja valiksid, maakeelde tõlgiksid, lõpuni mõtleksid ja kuu jooksul kirja paneksid, saaksid lugejad terve aasta kristlaste arvamust kuulda.

Meie Liidu juhtide südamel on töötajad, piirkonnad, koolitus. Need päevad andsid head hoogu edasi astuda. Kohtumise läbiviimist toetasid meie Converge Worldwide partnerid USAst. ■

▲ Liidu juhatuse ja tööharujuhtide sügiskohtumine Vanamõisas. Foto: Ermo Jürma.

JEESEUSE KRISTUSE SÕNAD IGAVESEST ELUST

„Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kes kuuleb minu sõna ja usub teda, kes minu on saatnud, sellel on igavene elu, ning ta ei lähe kohtu alla, vaid on läinud surmast ellu” (Jh 5:24).

„Ärge nõutage rooga, mis hävib, vaid rooga, mis püsib igaveseks eluks. Seda annab teile Inimese Poeg, sest teda on Jumal Isa pitseriga kinnitanud” (Jh 6:27).

„Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kes usub, sellel on igavene elu” (Jh 6:47).

„Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb. Ükski, kes elab ja usub minusse, ei sure alatiseks. Kas sa usud seda?” (Jh 11:25j).